

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Főm. utca 6-7. Telefon: 189 (20, 259 (40))

A szerkesztését és kiadását a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1963. január 31.

bb 1. budapesti rendezik a 7. európai molekula-spektroszkópiai konferenciát - már eddig négyszáz külföldi részvevő jelentkezett a nagyszabású tudományos összejövetelre

i ms/gg/m/sr

1963. január 31.

a magyar tudományos akadémia, az eötvös loránd fizikai társulat és a magyar kémikusok egyesülete budapesti rendezi meg a nemzetközi kémiai unió /iupac/ támogatásával a 7. európai molekula-spektroszkópiai konferenciát. kovács istván egyetemi tanár, a rendezőbizottság elnöke, tájékoztatta a magyar távirati iroda munkatársát a konferencia előkészületeiről és jelentőségéről:

a budapesti lesz az első olyan európai spektroszkópiai kongresszus, - mondotta -, amelyet szocialista országban rendeznek, ez nagy megtiszteltetés számunkra, ezeket a konferenciákat az 1951-es bázeli 1. kongresszus óta két évenként tartják a legkiválóbb spektroszkopusok részvételével.

- a molekula-spektroszkópia rendkívül kényelmes eszközt ad a tudomány kezébe az anyag belső szerkezetének és összetételének megismerésére. éppen ezért ennek a tudománynak a gyakorlati alkalmazása is egyre jobban kiszélesedik, gondolok itt a gyógyszerkémia és különböző vegyületek előállítására, illetőleg az anyagok összetételének spektroszkópiai vizsgálatára. a budapesti konferencia előadásai is elsősorban kémiai vonatkozásúak lesznek, de sok fizikai problémát is megvitatnak.

- a jelek szerint a konferencia méreteiben az egyik legnagyobb olyan nemzetközi tudományos összejövetel lesz, amelyet valaha magyarországon rendeztek, ezt az eddigi jelentkezések is mutatják, huszonöt országból máris mintegy négyszázan jelezték részvételüket, ebben a számban nemcsak az ideérkező tudósok, hanem a velük utazó kísérők, családtagok is benne vannak, nem túlzott optimista becsléssel körülbelül 500 külföldi részvevővel számolhatunk, akikhez még nagyszámu hazai kutató csatlakozik.

- a konferencia meghívott vendégei között olyan világnagyságok szerepelnek, mint az oxfordi h.w. thompson professzor, aki novemberben az akadémia meghívására hazánkban járt a konferencia előkészületeinek megbeszélésére, harberg és jones kanadai, kettelaar holland, lecomte francia, lord amerikai, mandelstam és terelin szovjet, majini olasz, mecke nyugatnémet, mizushima japán, pliva csehszlovák, nitschl keletnémet tudósok. /folyt. köv./

bb 1. /budapesten ... 1. folyt./ m

- a konferencia idején július 22-től - 27-ig számos külföldi vállalat részvételével műszerkiállítás és könyvkiállítás is lesz.

- a gazdag tudományos programon kívül - amelyet előreláthatóan három szekcióban bonyolítanak le - arra is bőven nyílik lehetőség, hogy a hozzánk érkező külföldi tudósok és kísérőik megismerkedjenek az ország tájaival és népének életével. többi között balaton kirándulás és északmagyarországi tura szerepel a programban, eger, gyöngyös, miskolc, debrecen, a hortobágy érintésével. /mti/

...-

bb 2. Lehel kúrtje budapesten - felújítják a magyar nép élete a honfoglalástól 1848-ig című kiállítást

i lv/j/m/sr

1963. január 31.

a nemzeti muzeumban megkezdtek a magyar nép élete a honfoglalástól 1848-ig című kiállítás felújításának előkészületeit. a történeti muzeum restaurátorműhelyében kiállításra készítik elő az új leleteket. az immár 10 éve fennálló kiállítás anyagát most olyan tárgyakkal egészítik ki, amelyek az elmúlt esztendő ásatásainál kerültek felszínre.

a kiállítás felújításának külön érdekessége, hogy ebből az alkalmából jászberényből budapestre hozták lehel kúrtjét is. a számos legendával övezett kúrtöt egy hónapra „kölcsonözték”, a muzeumban ez idő alatt elkészítik a tökéletes mását, s azt láthatja majd a budapesti közönség. baki győzőnek, a restaurátori osztály vezetőjének, - aki a „másolatot”, dolgozik - nagyon körültekintő munkát kell végeznie, mert a kúrtöt több száz művészi faragvány díszíti, s azokat milliméternyi pontossággal kell elkészíteni. ez lesz az első alkalom, amikor a legendás hírű kúrtól másolat készül. /mti/

...-

- 2 -

bő 4. pénteken pilisvörösváron sorsolják a Lottót

i kf/kf szb vg

1963. január 31.

a februári lottósorsolásokat vidéki huzás vezeti be. a sportfogadási és lottó igazgatóság az 5. játékhét nyerszámainak a sorsolását február 1-én, pénteken délelőtt 10 órai kezdettel pilisvörösváron rendezi. /mti/

...-

- 4 -

bb 1. /budapesten ... 1. folyt./ m

- a konferencia idején július 22-től - 27-ig számos külföldi vállalat részvételével műszerkiállítás és könyvkiállítás is lesz.

- a gazdag tudományos programon kívül - amelyet előreláthatóan három szekcióban bonyolítanak le - arra is bőven nyílik lehetőség, hogy a hozzánk érkező külföldi tudósok és kísérik megismerkedjenek az ország tájaival és népének életével. többi között balaton kirándulás és északmagyarországi tura szerepel a programban, eger, gyöngyös, miskolc, debrecen, a hortobágy érintésével. /mti/

...-

bb 2. lehel kürtje budapest - felújítják a magyar nép élete a honfoglalástól 1848-ig című kiállítást

1 lv/j/m/sr

1963. január 31.

a nemzeti muzeumban megkezdték a magyar nép élete a honfoglalástól 1848-ig című kiállítás felújításának előkészületeit. a történeti muzeum restaurátorműhelyében kiállításra készítik elő az új leleteket. az immár 10 éve fennálló kiállítás anyagát most olyan tárgyakkal egészítik ki, amelyek az elmúlt esztendő ásatásainál kerültek felszínre.

a kiállítás felújításának külön érdekessége, hogy ebből az alkalomból jászberényből budapestre hozták lehel kürtjét is. a számos legendával övezett kürtöt egy hónapra „kölcsonózték”. a muzeumban ez idő alatt elkészítik a tökéletes mását, s azt láthatja majd a budapesti közönség, aki győzőnek, a restaurátori osztály vezetőjének, - aki a „másolatok”, dolgozik - nagyon körültekintő munkát kell végeznie, mert a kürtöt több száz művészi faragvány díszíti, s azokat milliméternyi pontossággal kell elkészíteni. ez lesz az első alkalom, amikor a legendás hírvé kürtől másolat készül. /mti/

...-

- 2 -

mo

bb 3. a rádiószínház bemutatja... rádiójáték készült szophoklész antigonéjából és Shakespeare macbethjéből - „indul”, a rádiószínház archívuma-sorozat

1 s/sze szb sr

1963. január 31.

a magyar rádió hónapoként általában három új rádiójátékot mutat be. a mai magyar szerzők művei mellett hangszalagra veszik a világirodalom klasszikusainak legszebb alkotásait is. ezenkívül igyekeznek megismertetni a többszázéves hallgatóságot a modern külföldi írőkkel, s az új irodalmi irányzatok képviselőivel.

a rádiószínház a klasszikusok közül - a tervek szerint - az első negyedévben luigi pirandello az ember, az állat és az erény, szophoklész antigoné, shakespeare macbeth, schiller armány és szerelem című műveinek rádióváltozatát veszi magnetofonszalagra. zsuzs éva rendező vezetésével készülnek pirandello komédiájának felvételei. a főszerepeket váradi hédi, kálmán györgy és sinkovits imre alakítja. a darabot február 9-én közvetítik. kazimir károly, a jókai színház rendezője irányítja szophoklész antigonéjának felvételeit. szophoklész drámája és ~~szophoklész macbethjéből~~ schiller armány és szerelem című színműve a rádiószínház tavaszi műsortervében szerepel.

az idén tovább folytatják a népszerű shakespeare-ciklust is. előreláthatólag az első negyedévben major tamás rendezésében a macbeth-et mutatják be a címszerepben bessenyei ferencsel.

a rádiószínházban februárban tűzik műsorra várkonyi tiber izgalmas, feszült hangulatú katangai tudósítás című dokumentumjátékát. ugyancsak februárban hallhatjuk fülöp jános mai tárgyú rádiójátékát, az alapozást is. a főszerepet molnár tiber játssza. bizonyára nagy örömmel fogadják a rádióhallgatók o'neill a jeges cipő drámájának márciusi bemutatóját. a színművet barlay gusztáv rendezi. tavasszal sugározza a rádió marsall lászló a toronytól messze van az ég című hangjátékát. az izgalmas előadások kedvelői fletcher amerikai író bocsánat, téves kapcsolás című detektív-játékán szórakozhatnak.

a nagysikerű előadások műsorát magnetofonszalagokon őrzik a rádió archívumában. az idén több régebbi sikeres rádiójátékot is felújítanak a rádiószínház archívuma-sorozatban. elsőnek tavasszal szomoró dezső 2. józsef-jét hallhatjuk timár józseffel a címszerepben. /mti/

...-

- 3 -

mo

bb 4. pénteken pilisvörösváron sorsolják a lottót

i kf/kf szb vg 1963. január 31.

a februári lottósorsolásokat vidéki huzás vezeti be. a sportfogadási és lottó igazgatóság az 5. játékhét nyerszámainak a sorsolását február 1-én, pénteken délelőtt 10 órai kezdettel pilisvörösváron rendezti. /mti/

--

- 4 -

bb 5. a lottó-sorsolások februári menetrendje

i kf/kf szb vg 1963. január 31.

a sportfogadási és lottó igazgatóság a következő hónapban csak a tárgynyereményhuzást tartja a fővárosban, a számsorsolásokat vidéken rendezti.

február 1-én pilisvörösváron, 8-án zsámbékon, 15-én a bács megyei solton, 22-én ercsiben huzzák a lottó nyerőszámait, február 25-én pedig a fővárosban tartják a februári tárgynyeremény-sorsolást. /mti/

--

bb 6. kilencvenöt személygépkocsi a legközelebbi autónyereménybététkönyv sorsoláson

i kf/kf szb vg 1963. január 31.

az országos takarékpénztár február 14-én a mom művelődési házában rendezti a gépkocsi nyeremény-betétkönyvek hetedik sorsolását. ez a takarékosági forma egyre népszerűbb lesz, jelentősen növekszik a betétkönyvek száma, s ennek arányában több kocsi jut a nyerteseknek. ezuttal 95 gépkocsit - hillmann, moszkvics, simca, wartburg, trabant, skoda és reanult autót - sorsolnak ki.

a gépkocsira takarékoskodók már készülhetnek a következő májusi huzásra, amelyre január 31-ig válthatók új takarékbetétkönyvek. a sorsolásig ismét bővül majd a kihuzásra kerülő kocsi-park, s köztük ismét lesz „sztár„: a legújabb konstrukciójú - kereskedelmi forgalomba nem kerülő - wartburg coupé-típusu kocsi. /mti/

--

bb 7. megváltozott a vadlibák huzási menetrendje

i so/gg szb ie 1963. január 31.

az utóbbi években nagyon sok vadász megfordult a hortobágyon. a vadlibák huzása idején naponta durrognak a puskák, hiszen a vadászat kedvelői még belgiumból, franciaországból, angliából is eljönnek szerencsét próbálni a hortobágyi tavak környékére. most átmenetileg csend van a pusztán, de februárban újra kezdődik a vadász-szezon. az idén azonban már némi változás lesz a vadászatoknál. észrevettük ugyanis, hogy megváltozott a vadlibák huzási „menetrendje„, a libák a mondhatni évszázados szokástól eltérően, ujabban nem este, hanem csak később, éjszaka jönnek a tavakra, mert el akarják kerülni a találkozást a vadászokkal. most a vadászok is igyekeznek az új időponthoz igazodni - de kérdés, hogyan reagálnak majd erre a libák. /mti/

--

8.26/n

-5-

bb 8. kihuzódtak az őzek az erdőből - egy baranyai vadász érdekes megfigyelése

i so/gg lm ie

1963. január 31.

érdekes tapasztalatról tett jelentést mérsáros daniel, a sátorhely-bolyi állami gazdaság fővadásza. eszerint az őzek az utóbbi időben kihuzódtak az erdőből és szivesebben tartózkodnak az olyan szántóföldeken, amelyek közelében bokros helyek vannak, illetve ahol még lábon álló kukoricaszárat találnak. a baranyai vadász megfigyelése szerint ennek oka valószínűleg az, hogy az érzékeny állatokat idegesíti a fagyos gallyak reccsenése, félelmetes és kietlen számukra az erdő, s táplálékot is hamarabb találnak a külső területeken. mérsáros daniel jelentése alapján máshol is utánanéztek az őzek viselkedésének és hasonló jelenségeket tapasztaltak. /mti/

.-.

bb 9. elsikkasztotta a könyvek árát két évi és 10 hónapi szabadságvesztésre ítélték

i bc/tm-lm sr

1963. január 31.

desseffy lászló az állami könyvterjesztő vállalat 6. számú boltjában egy személyben adminisztrációs, könyvelői és pénztárosi munkakört látott el. az üzletben vállalati könyvterjesztőket, bizományosokat, s ügynöki megrendelésre részletelőfizetőket láttak el könyvvel, vevőket közvetlenül nem szolgálták ki.

desseffy lászló rendszeresen meghamisította az elszámolásokat, s 47 000 forintot elsikkasztott. a ~~palástol~~ palástolására fiktív tételeket számolt el a visszaru-jegyzékeken, s visszaéléseket követett el a jutalékok számfejtésénél. a sorozatos bűncselekményre úgy derült fény, hogy pár forintos többletjutalék elszámolására jöttek rá az ellenőrök. desseffy lászló ezután levélben pontosan, kimutatásszerűen feltárta visszaéléseit, az elkövetett hamisításokat.

felderítő vallomását és büntetlen előéletét figyelembe véve a központi kerületi bíróság kétévi és tíz hónap szabadságvesztésre ítélte, s az okozott kár, valamint kamatai megfizetésére kötelezte desseffy lászlót. /mti/

.-.

L bűncselekmény

cs.55/n

-6-

bb 10. „gyár az iskolában„ - elektromos porcelánégető kemence készült el a pécsi művészeti gimnáziumban

vid te szb ki

1963. január 31.

a pécsi művészeti gimnázium az ország egyetlen olyan vidéki középiskolája, ahol kerámia szakmunkásokat nevelnek. a két évvel ezelőtti életrehívott kerámiaművészeti szakosztály növendékei a múlt esztendőben és még az idei tanév első felében is a pécsi porcelángyárba jártak gyakorlatra. a nagyüzemi termelés körülményei azonban nem voltak mindig megfelelők a tanulás, kísérletezés számára. most úgy javították a helyzetet, hogy valószínűleg a gyárat rendezték be az iskola nemrégiben létesített új tanműhelyében. a formázóasztalokon, korongokon kívül, a porcelángyár munkásainak segítségével, elektromos kemencét is építettek, hogy a fiatalok gyakorlati oktatását elősegítsék. a kemence a napokban készült el, s a szünet után már itt égethetik a növendékek kerámiamunkáikat. úgy tervezik, hogy a jövő tanévtől a kerámián kívül a sokkal kényesebb, igényesebb porcelánkészítéssel is foglalkoznak. a művészeti gimnáziumból kikerülő kerámia- és porcelánkészítő szakmunkások a herendi és a pécsi porcelángyárakban helyezkednek el. /mti/

.-.

bb 11. munkás-csillagászok balatonfüzfőn

vid fm/tné szb fm

1963. január 31.

a balatonfüzfői ipartelep beloiannis művelődési otthonában az elmúlt évben 24 dolgozó csillagász szakkört alakított. a tagok a tit csillagászati és űrhajózási szakosztályának csillagászati levelező tanfolyamán képezték magukat és havonta két konzultáción vettek részt. a munkás-csillagászok nemrég szakértők előtt vizsgáltak, és közülük 12-en megfelelték a követelményeknek. a tagság kis csillagvizsgáló felszerelését tervezi a gyártelepen. /mti/

.-.

bb 12. izlik a külföldön az alföldi pecsenyebárány - két évi szünet után ismét versenyképesek lettek a tsz-ek

vid hné szb ie

1963. január 31.

az alföldön tenyésztett pecsenyebárány külkereskedelmünk hagyományos exportcikke. szolnok megye termelészövetkezeteinek állománya azonban néhány évig nem ütötte meg a kívánt mértéket, ezért egy ideig szüneteltették a pecsenyebárányok exportját. a gondos tenyésztői munka mostanra meghozta az eredményt: januárban ismét megkezdtek az exportálást. a megye állami gazdasági és termelészövetkezetei most indítottak utnak 600 vágott pecsenyebárányt; husuk a párizsi vendéglők asztalára kerül majd. növelik az élő bárányok exportját is: a következő hetekben több mint két és félezer élőjószágot vagoniroznak be görögország felé. a karcagi május 1., a vezsenyi tiszamenti, a tészegi dózsa és több más termelészövetkezet kiváló pecsenyebárányai többtízezer forinttal gyarapítják az idén a közös gazdaságok jövedelmét. /mti/

.-.

9.02/n

-7-

le

bb 8. kihúzódtak az őzek az erdőből - egy baranyai vadász érdekes megfigyelése

i so/gg lm ie

1963. január 31.

érdekes tapasztalatról tett jelentést mészáros daniel, a sátorhely-bolyi állami gazdaság fővadásza. eszerint az őzek az utóbbi időben kihúzódtak az erdőből és szivesebben tartózkodnak az olyan szántóföldeken, amelyek közelében bokros helyek vannak, illetve ahol még lábbon álló kukoricaszárat találnak. a baranyai vadász megfigyelése szerint ennek oka valószínűleg az, hogy az érzékeny állatokat idegesíti a fagyos gallyak recsenése, félelmetes és kietlen számukra az erdő, s táplálékot is hamarabb találnak a külső területeken. mészáros daniel jelentése alapján máshol is utánanéztek az őzek viselkedésének és hasonló jelenségeket tapasztaltak./mti/

--

bb 9. elsikkasztotta a könyvek árát két évi és 10 hónapi szabadságvesztésre ítélték

i bc/tm-lm sr

1963. január 31.

desseffy lászló az állami könyvterjesztő vállalat 6. számú boltjában egy személyben adminisztrációs, könyvelői és pénztárosi munkakört látott el. az üzletben vállalati könyvterjesztőket, bizományosokat, s ügynöki megrendelésre részletelőfizetőket láttak el könyvvel, vevőket közvetlenül nem szolgáltak ki.

desseffy lászló rendszeresen meghamisította az elszámolásokat, s 47 000 forintot elsikkasztott. a ~~hamisított~~ palástolására fiktív tételeket számolt el a visszaru-jegyzékeken, s visszaéléseket követett el a jutalékok számfejtésénél. a sorozatos bűncselekményre úgy derült fény, hogy pár forintos többletjutalék elszámolására jöttek rá az ellenőrök. desseffy lászló ezután levélben pontosan, kimutatásszerűen feltárta visszaéléseit, az elkövetett hamisításokat.

felderítő vallomását és büntetlen előéletét figyelembe véve a központi kerületi bíróság kétévi és tíz hónapi szabadságvesztésre ítélte, s az okozott kár, valamint kamatai megfizetésére kötelezte desseffy lászlót./mti/

1 bűncselekmény

03.55/n

-6-

bb 10. „gyár az iskolában„ - elektromos porcelánégető kemence készült el a pécsi művészeti gimnáziumban

vid te szb ki

1963. január 31.

a pécsi művészeti gimnázium az ország egyetlen olyan vidéki középiskolája, ahol kerámia szakmunkásokat nevelnek. a két évvel ezelőtt életrehívott kerámiaművészeti szakosztály növendékei a múlt esztendőben és még az idei tanév első felében is a pécsi porcelángyárba jártak gyakorlatra. a nagyüzemi termelés körülményei azonban nem voltak mindig megfelelők a tanulás, kísérletezés számára. most úgy javították a helyzetet, hogy valóságos kis gyárat rendeztek be az iskola nemrégiben létesített új tanműhelyében. a formázóasztalokon, korongokon kívül, a porcelángyár munkásainak segítségével, elektromos kemencét is építettek, hogy a fiatalok gyakorlati oktatását elősegítsék. a kemence a napokban készült el, s a szünet után már itt égethetik a növendékek kerámiamunkáikat. úgy tervezik, hogy a jövő tanévtől a kerámián kívül a sokkal kényesebb, igényesebb porcelánkészítéssel is foglalkoznak. a művészeti gimnáziumból kikerülő kerámia- és porcelánkészítő szakmunkások a herendi és a pécsi porcelángyárakban helyezkednek el. /mti/

--

bb 11. munkás-csillagászok balatonfüzfőn

vid fm/tné szb fm

1963. január 31.

a balatonfüzfői ipartelep beloianniszi művelődési otthonában az elmúlt évben 24 dolgozó csillagász szakkört alakított. a tagok a tit csillagászati és űrhajózási szakosztályának csillagászati levelező tanfolyamán képezték magukat és havonta két konzultáción vettek részt. a munkás-csillagászok nemrég szakértők előtt vizsgáztak, és közülük 12-en megfelelték a követelményeknek. a tagság kis csillagvizsgáló felszerelését tervezi a gyártelepen. /mti/

--

bb 12. izlik a külföldön az alföldi peccsenyebárány - két évi szünet után ismét versenyképesek lettek a tsz-ek

vid hné szb ie

1963. január 31.

az alföldön tenyésztett peccsenyebárány külkereskedelmünk hagyományos exportcikke. szolnok megye termelőszövetkezeteinek állományában azonban néhány évig nem ütötte meg a kívánt mértéket, ezért egy ideig szüneteltették a peccsenyebárányok exportját. a gondos tenyésztői munka mostanra meghozta az eredményt: januárban ismét megkezdtek az exportálást. a megye állami gazdasági és termelőszövetkezetei most indítottak utnak 600 vágott peccsenyebárányt; husuk a párizsi vendéglők asztalára kerül majd. növelik az élő bárányok exportját is: a következő hetekben több mint két és félezer élőjószágot vagoniroznak be görögország felé. a karcagi május 1., a vezsenyi tiszamenti, a tészegi dózsa és több más termelőszövetkezet kiváló peccsenyebárányai többtízezer forinttal gyarapítják az idén a közös gazdaságok jövedelmét. /mti/

--

9.02/n

-7-

le

bb 15. élénkülő vöröskeresztes munka a fővárosi tsz-ekben

i hi/gk szb sr

1963. január 31.

a vöröskeresztes mozgalom egyre inkább tért hódít, munkamódszerei mind jobban kialakulnak a budapest környéki termelőszövetkezetekben is.

ujpest peremén két közös gazdaság dolgozik, s az egészségügyi alapismereteket nyújtó tanfolyamok után a vöröskereszt mindkettőben létrehozta alapszervezetét. a bán tiber tsz-ben egészségügyi állomást, a blagoev tsz-ben elsősegélyhely működik. az egészségügyi felvilágosítás most már folyamatossá vált, mindkét gazdaságban rendszeresen tartanak előadásokat és filmvetítést az egészséges életmódról, a helyes táplálkozásról, a személyi és a környezeti tisztaság fontosságáról. a téli hónapokban megalapozzák a hatásosabb nyári egészségvédelmi munkát is: már most gondoskodnak jól felszerelt egészségügyi ládákról, s kiképezik az az elsősegélynyújtókat. a vöröskereszt mindkét termelőszövetkezetben egészségügyi kiskönyvtárat állít fel.

rákospalota mezőgazdasági lakossága körében a kerületi vöröskereszt ebben az évben megszervezi a „tisztá gazdaság-jó egészség, mozgalom”. előzőleg azonban körülnéznek az érdekelt családok portáján és a helyi termelőszövetkezetben, s megvizsgálják, higiénikus-e a tejkezelés, tiszták-e a munkahelyek, megfelelő-e az állattartás körülményei. a nyári munkák idejére egészségügyi állomást hoznak létre a kertészetekben, márciustól kezdve pedig a kerület egészségügyéért munkálkodó orvosbrigád tagjai hetenként egyszer felkeresik a tsz-tagokat, ebédidőben egészségvédelmi tanácsokkal látják el, s kioktatják őket a fertőző megbetegedés elleni védekezés leghevesebb módszereire.

rákóskereszturon nagy gondot fordítanak a már korábban kialakult vöröskeresztes munka továbbfejlesztésére. a kerületi tanács egészségügyi osztályával és a termelőszövetkezetek vezetőségeivel közösen, munkabrigádonként megszervezik az elsősegélynyújtást. a filmvetítéssel kísért egészségügyi előadások programjába az általános ismereteken kívül a mezőgazdasági balesetek megelőzését szolgáló témákat is felvesznek. /mt1/

9.08/n

Zseli

--

-8-

bb 13. hogyan fejlődik a kereskedelmi és a vendéglátóipari hálózat 1963-ban?

i tó/tm-lm vg

1963. január 31.

a belkereskedelmi minisztériumban kapott tájékoztatás szerint az idén 822 egységgel, mintegy 110.000 négyzetméterrel bővül az ország kiskereskedelmi hálózata. a terv az egységek számában 37, alapterületen pedig 57 százalékkal nagyobb fejlesztést irányoz elő, mint az elmúlt évben. többek között 300 élelmiszer, - 52 ruházati-, 126 vegyes iparcikk-boltot és 200 kereskedelmi vendéglátóhelyet létesítenek. ezeken kívül 453 boltot és vendéglátóhelyet bővítenek.

a már folyamatban levő beruházások közül az idén befejezik többek között a vörösmarty téri áruház átalakítását és bővítését, felépül a budapesti műszaki áruház, megnyílik a legnagyobbított szigetszentmiklósi áruház, baján pedig üzlethelyiségek összevonásával iparcikkáruház létesül. új szállodák is épülnek és megnyílik több most átalakítás alatt álló szálloda. megnyitják a helyreállított szegedi tiszai szállót, az ujonnan épülő tihanyi szállót, az egri turistaszállót és a salgótarjáni szállodát. befejezik a győri vörös csillag, az egri park, a miskolci avas, a budapesti palace és continentál szállodák korszerűsítését, illetve bővítését.

az új lakótelepeken 1963-ban 185 új bolt és vendéglátóhely épül, 38 000 négyzetméteres alapterületen. a kiskereskedelmi hálózatfejlesztési irányelvek értelmében az egyedi élelmiszerboltok helyett a jövőben már a kivitelezés, az üzemeltetés és a lakosság szempontjából egyaránt gazdaságosabb abc áruházakat, illetve kisáruházakat építenek. ennek megfelelően az idén felépül budapesten az üllői uti lakótelepen az ország legnagyobb, mintegy 1.100 négyzetméter alapterületű abc áruháza, szombathelyen pedig csaknem ezer négyzetméter alapterületű hasonló áruház nyílik. ezen kívül dunaujvárosban, ujszegeden, tiszaszederkényben, békéscsabán, kecskeméten, tatabányán is létesült abc áruház, illetve kisáruház.

a kereskedelmileg ellátatlan területek üzlethálózatnak fejlesztésére a tervek szerint a tanácsi kiskereskedelmi vállalatok vidéken 75, a fővárosban 12, a földművelésszövetkezetek pedig 20 peremboltot építenek olyan helyeken, ahol ezer méteres körzetben nincs élelmiszerüzlet.

megkezdődik néhány nagyobb beruházás kivitelezése. elkezdik a balatonfüredi vörös csillag, a budapesti astoria és béke szállók korszerűsítését, lágymányoson új, 180 szobás idényszálló, tatabányán pedig egy 3.200 négyzetméter alapterületű áruház építését. új büfét kap a sífok-ujhelyi és a budapesti szabadság strand./mt1/

9.18/n

Zseli

--

-9-

bb 14. politikai könyvhét a falvakban

i hi/tné szb sr

1963. január 31.

a politikai irodalomnak elsőrendű szerepe van a falusi lakosság szocialista nevelésében. az ilyen témájú kiadványok mindezekig a falvak népének csak egy szűkebb rétegéhez jutottak el. most a kossuth könyvkiadó a megyei pártbizottságok segítségével akciót indított, hogy a politikai kiadványok a falu egész társadalmához eljussanak. ehhez kíván segítséget, kezdeti lendületet adni - az ország mintegy 300 kiemelt községében - a politikai könyvhét megrendezése. az előkészületek már megtörténtek, s február végéig több mint 50 könyv, illetve füzetekben megjelent politikai kiadvány - köztük kádár jános válogatott beszédei, a párt 8. kongresszusának anyagát tartalmazó füzetek és számos más kiadvány - kerül a falvakba. /mti/

-. -

bb 16. hárommázsa sziki széna helyén - három mázsa hal

vid hné szb ie

1963. január 31.

évtizedeken át kevés, jóformán csak birkának való széna termelt a polgár község határában húzódó sziki legelőn. hat évvel ezelőtt megkezdték a szikes, lapos részen a tiszavidéki halgazdaság első tavainak építését, s tavaly már 700 holdon tenyésztettek halat, elsősorban pontyot. a „szöcskenyájas”, legelő helyén, ahol egy holdról régebben három mázsa szénát kaszáltak, az elmúlt évben holdanként három mázsa „haltermést”, takarítottak be. a mezőgazdasági termelésre alkalmatlan sziken az idén újabb 510 holddal növelik a halastavak vízfelületét. /mti/

-. -

bb 17. romanid nyelv- és olvasókönyv jelenik meg

i vid/fm szb fm

1963. január 31.

dr. magyar zoltán debreceni tanár romanid nyelv- és olvasókönyvet írt az általa alkotott új műnyelv iránt érdeklődők számára. a tankönyv rövidesen nyomdába kerül. /mti/

-. -

9.24/n

-10-

Zsel

bb 20. kísérleti termelőszövetkezeti gépjavitóműhely - egy fiatal pécsi építész tervei alapján

vid j-lm ie

1963. január 31.

baranya megye gépesített szövetkezeti gazdaságaiban, hasonlóan az ország sok más termelőszövetkezetéhez, ma már égető gond a megfelelő gépjavitóműhely hiánya. a traktorok teljes felújítását elvégzik a gépállomások, de a kisebb javításokra és a rendszeres karbantartásokra a termelőszövetkezetek még nem rendezkedtek be. ennek a problémának a megoldásában segített egy fiatal építész, mufics józsef, a pécsi járási tanács dolgozója, amikor elkészítette a termelőszövetkezeti gépjavitóműhely tervét. az ujtás jellegű tervet a földművelésügyi minisztérium jóváhagyta és támogatásával két pécs környéki közös gazdaságban - a belvárdgyulai közös ut és a görcsönyi új március tsz-ben - fel is építették az első gépjavitóműhelyeket. ezeket most helyezték üzembe.

az 52 méter hosszú épület fele javítóműhely, fele gépszín, ahol nagyobb méretű gépeket - például aratógépet, kombájnt, cséplőgépet - is lehet javítani. a jól felszerelt, balesetvédelmi berendezésekkel ellátott műhelyben egyszerre három traktor javítható. itt kaptak helyet a kovács-, lakatos-, bognár-, asztalos- és más műhelyek. az ezekben dolgozó tsz-kisiparosok a lakosság számára is végeznek munkát, és így megoldódott a falusi szolgáltatás régóta vajdó problémája. a műhely közelében helyezték el a termelőszövetkezeti gépek üzemanyagtöltőállomását. az egész épület villamosított és közművesített, s így is csak 350 000 forintba került, tehát igen olcsón épült. a javítóműhely üzembehelyezése lehetővé teszi, hogy az erő- és munkagépek javítását, karbantartását ne kampányszerűen, csak a téli hónapokban végezzék, hanem folyamatosan, egész éven át. így a szerelőmunkásoknak is állandó foglalkoztatottságot biztosítanak a termelőszövetkezetekben.

a belvárdgyulai és a görcsönyi gépjavitóműhelyeket kísérletképpen építették meg. ha beválnak, akkor a földművelésügyi minisztérium ezt a típust - illetve ennek esetleg javított változatát - ajánlja majd a szövetkezeti gazdaságoknak. az ujtás iránt nagy az érdeklődés, jeléül annak, hogy országszerte hiányát érzik a speciális termelőszövetkezeti javítóműhelynek. már több megyéből fordultak a fiatal pécsi építészhez és kérték az olcsó, korszerű gépjavitóműhely tervrajzát, leírását. /mti/

-. -

9.40/n

-11-

Zsel

bb 22. ujitásokból huszonegymillió forint megtakarítás a wilhelm pieck gyárban

vid te-lm ki

1963. január 31.

a wilhelm pieck vagon- és gépgyárban értékelték az elmúlt évi ujitási eredményt. az év folyamán összesen 1864 javaslatot nyújtottak be, s ezeknek körülbelül a felét fogadták el. a bevezetett ujitásokkal 21.2 millió forint megtakarítást értek el. az ujitók majdnem egymillió forint díjat kaptak. három tárlalmányt is elfogadtak és bevezettek. ezekért 75 000 forint feltalálói díjat fizettek ki, a megtakarítás pedig 1.3 millió forint volt./mti/

--

bb 23. a borsodi ipartelepeken télen is tart tájelőadásokat a miskolci nemzeti színház

vid fm/tné-lm fm

1963. január 31.

a miskolci nemzeti színház művészei és dolgozói a hideg téli estéken is - elsősorban a bányatelepeken - rendszeresen megtartják tájelőadásait. sokszor két-három órát utaznak, hogy jókai: aranyember-ét és csehov: ványa bácsi-ját az ózdi, a rudabányai és a sajkázai dolgozók is megismerhessék. a hófúvások és más hasonló akadályok miatt előfordul, hogy az előadást késve kezdhetik meg, vagy csak a hajnali órákban érkezhetnek vissza otthonukba. a színház művészei ilyen körülmények között is szívesen járják a falvakat és a dolgozói is mind nagyobb számban tekintik meg az előadásokat. a színház november óta tartott tájelőadásait mintegy tizezren nézték meg./mti/

--

bb 29. több mint 300 népdalt ismer a 81 éves kiskunfélegyházi „nótafa,,

vid fm/tné-lm fm

1963. január 31.

kiskunfélegyházán él hegedüs jánosné, vagy ahogyan a környékeliek nevezik: a „félegyházi nótafa,,. a 81 éves asszony több mint 300 régi, csaknem feledésbe merült népdalt ismer, illetve valamennyit még ma is elénekli. a dalok többsége jellegzetesen kiskunsági eredetű./mti/

--

10.00/n

-12-

2. oldal

bb 18. régi faipari szerszámokat gyűjt egy soproni munkás

vid fm/tné szb fm

1963. január 31.

szabó ferenc, a soproni épületasztalosipari vállalat dolgozója másfél évvel ezelőtt elhatározta, hogy üzemében kis muzeumot rendez be régi famegmunkáló szerszámokból. az üzemi muzeumban ma már csaknem 500-féle régi faipari munkaeszközt őriznek. a modern gépek munkásai láthatják, milyen szerszámokkal dolgoztak elődeik. a gyűjteményben többek között mult századbeli kádár-szerszámok, egy 1794-ben készített gyalu, továbbá viznél nehezebb fajsúlyu ébenfa-szerszámok, és egy több mint 200 éves asztalos számla látható. szabó ferenc egykori soproni mesteremberek leszármazottaitól szerezte meg az érdekes gyűjtemény minden darabját. /mti/

--

bb 19. négy év alatt 11.5 millió forint értékű társadalmi munka dunaujvárosban

vid fm/tné szb fm

1963. január 31.

dunaujváros lakosai az elmúlt négy esztendőben 1.431.000 óra társadalmi munkával járultak hozzá városuk fejlesztéséhez, szépítéséhez. munkájuk értéke 11.5 millió forint. a kiváló társadalmi munkások részére három évvel ezelőtt rendszeresített kitüntető jelvény aranyfokozatát eddig 2.746, ezüstfokozatát 2.626, bronzfokozatát pedig 8.553 dolgozónak adták át. /mti/

--

bb 21. házépítés szekrényekből- főzőfülke a lakás közepén - az idén több mint harminc kísérleti ház épül az országban

i sb/sze szb vg

1963. január 31.

az építésügyi minisztérium az idén több mint harminc kísérleti házat épít, hogy kipróbálja a lakó-, a mezőgazdasági- és az ipari épületek legújabb anyagait, szerkezeteit és a legkorszerűbb tervezési elgondolásokat.

/folyt. köv./

10.04/n

-13-

2. oldal

bb 21. /házépítés szekrényekből... 1. folyt./- szb

Budapesten négy, debrecenben, szegeden, győrött pedig egy-egy újfajta lakóházat emelnek. mindegyiket nagy épület-elemekből rakják össze, de az elemeket különböző anyagokból készítik. különösen érdekes faelemet használnak fel a csepel csillagtelep 1-5-ös jelű kísérleti lakóházának építői. vékony vasbeton szekrényekből szerelik össze az épület fő-falait. ezekkel a könnyű szerkezetekkel jelentősen csökkentik a ház súlyát, s egyúttal a szokásosnál több beépített ruhásszekrényt tudnak felszerelni ezekben a vasbetonelemekben. hosszú vita után újfajta elrendezésű lakásokat építenek a lakótelep 1-2 jelű épületében. a lakás központjában lesz a konyhafülke és a fürdőszoba, mert így azonos alapterületen is sokkal kényelmesebb és nagyobb szobákat tudnak kialakítani, mint a régi tervekben. a szokatlan elhelyezésű főzőfülke lényegében összekötő folyosó két szoba között, s természetesen ablak nincs rajta. az volt az alapvető elgondolás, hogy nincs szükség nagyobb főzőhelyiségre, mert a konyha néhány évtized múlva teljesen elveszti régi jelentőségét, s a háziasszonyok csak félkész- vagy készételeket vásárolnak és nem vesződnek majd a sütés-főzéssel.

jelentős kísérletsorozattal készítik elő a szocialista mezőgazdaság nagyarányú építkezéseit. rövidesen újfajta szerkezetű sertéshizlalót, csibenevelőt, gépszint, magtárat és tehénistállót adnak át a dömsödi állami gazdaság apajpusztai üzemegységében és kisterenyén. ezeknek az épületeknek egységes a váza, amelynek felállítása után már bármilyen anyagból el lehet készíteni az oldalfalakat és a válaszfalakat. az építésügyi minisztérium az idén még husz ilyen univerzális mezőgazdasági épületvázat készít és megalakítja azt az építési szervezetet, amely sorozatosan állítja fel majd ezeket a szerkezeteket. a gépekkel jól felszerelt építési brigád hat hat alatt tudja összeszerelni az épület vázát, s a szokásos egy év helyett három hónap alatt elkészíti akármelyik gazdasági épületet. az új elgondolások szerint azonban a legtöbb helyen csak az épület vázát adják át a közös gazdaságoknak, s a falakat pedig a termelőszövetkezetek saját építési brigádjai készítik el a különféle helyi anyagokból.

az idén nagy munka kezdődik szentendrén, ahol felépítik az építéstudományi intézet központi kutatótelepét, s egyúttal kísérleti épületszerkezetekből szerelik össze a telep üzemcsarnokát és automata betonüzemét. az építőipar műszaki fejlesztésének jelentős állomása lesz ez a telep, amely új gépek és újfajta építési eljárások kikísérletezésével készíti elő a harmadik ötéves terv nagy építkezéseit. /mti/

10.10/n

-14-

Lovai

bb 26. befejeződött a nagylengyeli olajmező feltárása

vid te szb ki

1963. január 31.

az első olajkutakat 1953-ban nyitották meg nagylengyel környékén. az olajmező határait az utóbbi két évi kutatások alapján gyakorlatilag megismerték, s ezzel lényegében befejeződött a nagylengyeli olajmező feltárása. a kutak hozama jelenleg meghaladja az évi egymillió tonnát.

a zalai olajkutatók január elejével újabb dunántúli területeken kezdték meg a munkát, egy részük azonban továbbra is nagylengyel környékén dolgozik, mert többek között ezen a területen kezdték meg az első 5000 méteres, úgynevezett mélyszerkezetkutató furást. ennek segítségével akarják megalapítani, mit rejt a föld a mélyebb rétegekben.

az új helyzettel kapcsolatban horváth róbert, a nagylengyeli kőolajtermelő vállalat főmérnöke a következőket mondta: a műszakilag megalapozott, jelenlegi termelési szintet továbbra is tartjuk, sőt új kut megnyitása nélkül 40.000 tonnával növeljük az idén az olajtermelést. a jelenlegi termelési szint tartása érdekében műszaki intézkedéseket fogantatosítunk. felülvizsgáljuk többek között több kutkörzet termelési technológiáját. az egyes kutak hozamának mérésére automatikusan működő műszereket szerelünk fel, így birtokába jutunk a kutak pontos termelési adatának, ami igen jelentős az egész olajmező termelése szempontjából. a gazdaságosabb termelés érdekében foglalkozunk az automatizálás fejlesztésével és a műszerezéssel. tovább csökkentjük a tankállomások számát, s helyettük a kisebb üzemköltségű gyűjtővezetékrendszert építjük ki. a gyűjtőállomások tartályaira folyadékmennyiségmeghatározó nukleáris mérőműszereket szerelünk fel. /mti/

--

bb 27. megkezdődtek a szegedi szabadtéri játékok technikai előkészületei

vid fm/tné szb fm

1963. január 31.

a szegedi szabadtéri játékok dómtéri szinpadát és hétezer személyes nézőterét még vastag hótakaró fedi, de már megkezdődtek az előkészületek az új évadra.

legelőször a technikai tervek kidolgozásához láttak hozzá. a tavalyi tapasztalatok alapján elsősorban arra törekszenek, hogy a hatalmas nézőtéren tovább javítsák a látási és hallási viszonyokat.

/folyt. köv./

10.15/n

-15-

1033 *Lovai*

bb 27. /megkezdődtek... 1. folyt./- szb

a nézőtér hátsó sorait megemelik, az akusztikát az ugynevezett ikerhangsugárzó berendezésekkel tökéletesítik, kisebb széksor-kiigazítások is lesznek, két páholyrészt alakítanak ki, egyet közvetlenül zenekar előtt, egyet pedig a tribün közepé táján, bővítik a világító berendezést is, nagyteljesítményű lámpákat szerelnek fel, hogy szükség esetén szinte nappali fénnel árasztthassák el a színpadot.

az idei ünnepi játékokra az eddiginél több vendéget fogadhatnak, mert a nyárra elkészült a város legkorszerűbb szállodája, a tiszta szálló. /mti/

--

bb 30. „iker,, munkahelyek a halimbai bauxitbányákban

vid te szb ki

1963. január 31.

a halimbai bauxitbányákban az érckészlet több mint hetven százalékát gépi erővel rakják a szállítóberendezésekbe, a nagyteljesítményű csehszlovák gyártmányú rakodók jobb kihasználására a bányamérnökök új munkamódszert dolgoztak ki, földtani térképek és gazdaságossági számítások szerint felmérték, hogy egy-egy üzem milyen teljesítményre képes és ennek megfelelően osztották el a rendelkezésre álló 28, ugynevezett fejfeletti rakodót a munkahelyek között, a síneken haladó berendezések menetrend szerinti pontossággal dolgoznak.

a rakodógépek még jobb kihasználására a munkahelyek harminc százalékánál áttértek az „iker,, rendszerre, régebben egy-egy terület kimerüléséig a helyszínen állt a rakodógép, akkor is, ha éppen robbantották az ércfalat, vagy a biztosításon dolgoztak, újabb egymáshoz közel két hasonló jellegű munkahelyet alakítanak ki, amíg a rakodó az egyik területen működik, a másikban lerobbantják az ércet és felkészülnek a munkagép fogadására, ezzel a módszerrel igen jó eredményeket érnek el.

az „iker,, fejtést üzemszerűen alkalmazzák a halimbai bauxitbánya vállalat üzemeiben. /mti/

--

10.20/n

-16-

1034 Lm

bb 24. jól bírják a hideget a szabadtartással nevelt növendékállatok

vid hné-lm ie

1963. január 31.

szolnok megye termelőszövetkezetei és állami gazdaságai mintegy 13 000 növendékmarhát nevelnek szabadtartásos körülmények között, a tapasztalat szerint a szabadtartással nevelt jószágok többsége eddig jól bírta a mínusz 15-20 fokos hideget is, komolyabb problémák általában azokon a helyen jelentkeztek, ahol nem meleg ártézi víz táplálja az itatóvályukat, a vezeték-kes vízcsövek mindenütt befagytak, így nagy gondot jelent a naponta 10-15 liter vizet fogyasztó marhák itatása, a nem téli-esíthető istállóknban a nedvdus silótakarmányok jegesedése is veszélyeztette az állatok egészségét, a nagykunságban, ahol 25 fokos hidegek is voltak, szinte 5-10 perc alatt megfagyott a takarmány, a termelőszövetkezetek többsége szalmabálafalak emelésével védte az állatokat, a legkedvezőbbek a tapasztalatok a héki állami gazdaságban, itt fokozottabb takarmányozás mellett a növendékállatok kitűnően viselik el a hideget és naponta átlagosan 60-65 dekagrammos súlygyarapodást érnek el, a vezensyi tiszamenti tsz-ben is hasonlókat tapasztaltak; itt a szabadban nevelt jószágok sokkal jobban bírták a hideget, mint az istállóban kötöttek. /mti/

--

bb 25. száz fokos forróvíz-tenger felett járunk - boldizsár tiber professor nyilatkozata izlandi tanulmányutjáról és a hazánk kétharmad része alatt található forróvíz-kincs hasznosításának terveiről - szegedre javasolják az első kísérleti lakásfűtő geotermikus forróvízüzemet

i szf/gk-lm vg

1963. január 31.

nemrég érkezett haza izland szigetéről dr. boldizsár tiber, a miskolci nehézipari műszaki egyetem tanára, a professor, aki 25 éve foglalkozik geotermikus kutatással, az országos műszaki fejlesztési bizottság megbízásából az izlandi geotermikus eredetű hires forróvíz-kutakat s felhasználásukat tanulmányozta a szigetország fővárosában, reykjavikban és környékén, utazásának céljáról, tapasztalatairól nyilatkozott az mti munkatársának.

- első szóra sokat elárul tanulmányutam céljáról, ha azzal kezdem - mondotta a professor - hogy reykjavikban forróvíz-fűtési melegházban termett banánt ettem, folytatásképpen pedig megemlitem, hogy a zord téli időjárású közép-európából, a füstgázos levegőjű budapestről odaérkezve úgy éreztem, valósággal felfrissülök az izlandi főváros kristálytisza levegőjén, amely mentes a szennyeződéstől, a város annak köszönheti tiszta levegőjét, hogy lakóházainak mintegy a felét, pontosan 4400 épületet a hires gejzirek kuttá szelidített forróvizével fűtik, s ezeknek a háznak a kéménye természetesen nem füstöl, a többi lakásban olajkályha melegít, ennek a füstje pedig minimális. /folyt. köv./

10.30/n

-17-

1035 Lm

bb 25. /száz fokos forróvíz-tenger...1.folyt./-lm

ez a kevés füst is eltűnik majd, mert új forróvíz-mezők feltárásával a későbbi években a most felhasznált kalóriának majdnem kétszeresét fordítják lakásfűtésre, és a vezetéképítés már folyamatban van. erőművet is terveznek nagy mélységből felhozandó gőzenergiára. dr. bodvarsson geofizikus, a reykjavíki közművek geotermikus osztályának vezetője, aki szívélyesen fogadott és készséggel világosított fel mindenről, elmondotta, hogy a geotermikus fűtés izlandban 40 százalékkal olcsóbb az olajfűtésnél. egy 2000 méter mély kut, amely 100 celsius fokos vizet ad, kétmillió köbméter viz szállításával pár év alatt visszatéríri a befektetést.

- számos más, igen hasznos gazdaságossági és műszaki tapasztalatot szereztem még a geotermikus energiának és egész világon izlandban legelterjedtebb felhasználásáról. tapasztalataimat itthon hasznosítani szeretnénk. s itt térek rá, mi volt a tulajdonképpeni oka izlandi utamnak. nem titok, hogy hazánk földjének különböző rétegeiben igen sok a forróvíz. általában azonban kevesen tudják, mennyi ez a „sok”, és az ország mely részein található. ezek a kérdések az utóbbi tíz évben tisztázódtak. többnyire a kőolajkutatás alkalmával feltörő forróvizek révén a kérdés geofizikai vonatkozásait a magyar tudományos akadémia és a bányászati kutató intézet anyagi támogatásával a nehézipari műszaki egyetem vezetésem alatt álló tanszékének 1954 óta végzett geotermikus vizsgálatai tisztázták. eszerint hazánk területének kétharmad részén, a kis-alföldet, a dunántul délkeleti és déli vidékét, a duna-tisza közét, továbbá a tiszántult magában foglaló nagy körzetben ugynevezett „harmadkori”, porózus, lyukacsos rétegekben - néhány kisebb területtől eltekintve - mindenütt kapunk forróvizet. ezek a harmadkori, miocén és pliocén tengeri és tavi üledékes homokkő rétegek a föld történetének utolsó 20 millió éve alatt halmozódtak fel. a mintegy 60 000 négyzetkilométernyi területen 1000-3000 méter mélyen 24.500 köbkilométer, 20 százalékos porozitású réteg van, amelyben 4900 milliárd köbméter, átlagosan 98 celsius fok hőmérsékletű forróvízkincs rejtőzik lábunk alatt. valóságos forróvíz-tenger felett járunk tehát. ha ez az óriási vízmennyiség valamilyen oknál fogva egyszerre mind a felszínre törne, száz méter mély forróvíz-tenger öntené el az országot, csak a hegyek látszanának ki belőle. a roppant víztömeg hőenergiája körülbelül 70 000 millió tonna, háromezer kalória fűtőértékű hazai szén energiájának, tehát hazánk összes szén-, kőolaj- és földgáztelepeiben levő energiámennyiség sokszorosának felel meg.

-folyt. köv.-

10.35/n

-18-

le

bb 25. /száz fokos forróvíz-tenger...2.folyt./-lm

ez lehetővé teszi, hogy távlati energiaigényünk 20-25 százalékaról geotermikus eredetű forróvizek kitermelésével, felszínre hozásával gondoskodjunk. ezt az óriási lehetőséget nem hagyhatjuk kihasználatlanul. miután részletesen kiszámítottam ennek az új energiaforrásnak világviszonylatban is gazdaságos feltárási költséget, ipari, háztartási és mezőgazdasági fűtési előnyeit, javaslatomra több tudományos és gazdasági szerv támogatásával elérkeztünk odáig, hogy sor kerülhet a mérhetetlen kincs feltárását előkészítő javaslatok kidolgozására. a múlt év tavaszán az országos műszaki fejlesztési bizottság szakértői bizottságot alakított a javaslatok elkészítésére. a munkában, amelynek irányításával, összefogásával engem bíztak meg, geotermikus, geofizikus, geológus, bányászati, furástechnikai, illetve gazdasági szakemberek vesznek részt. a szakértők úgy találták, hogy eddigi számításaink mind helytállóak, sőt igen szerények, ami a forróvíz-kincs nagyságát, kitermelésének gazdaságosságát illet. az elmúlt közel egy esztendő alatt bizottságunk javaslatot dolgozott ki nagyobb teljesítményű forróvíz fűtőüzem létesítésére. ennek az lenne a rendeltetése, hogy a forróvízhasznosítás műszaki és gazdasági feltételeit kikísérletezze, s tapasztalatai alapján átvételi tervekben rátérhessünk forróvíz-kincsünk feltáráására, hasznosítására, lakásfűtési, melegházi, primórtermesztési, majd üzemi gőzenergia-ellátási célra, figyelembe véve az izlandi eredményeket is. elsősorban lakásfűtési felhasználásra gondolunk, ezért a kísérleti üzemet szegedre javasoljuk, ahol az eddigi vizsgálatok szerint sok geotermikus forróvíz áll rendelkezésre, a városban pedig központi fűtőberendezési hálózat van, amelyet csak rá kellene kapcsolni a kiépítendő forróvíz-üzem kutjára. a kísérlet sikere után sor kerülhet a forróvíz-fűtésnek más városokba való bevezetésére is. elsősorban budapesten lenne ez igen könnyen és eredményesen megvalósítható. egyedül ettől várhatnánk azt is, hogy megszűnjék a főváros levegőjének a fűtési szezonban már-már aggasztó, sokat hánytorgatott fűtőgáz-szennyeződésefejezte be nyilatkozatát dr. boldizsár tibor professzor./mti/

bb 28. megkezdődött a csibekeltetés borsodban

vid j szb ie

1963. január 31.

borsod megye termelőszövetkezetei évről-évre fejlesztik baromfityénységüket, elsősorban a borsodi iparvidék és a bányatelepek husellátásának javítására. a tsz-ek naposcsibe-igényét 5 keltetőállomás elégíti ki. amíg tavaly egymillió, az idén már csaknem 2 millió naposcsibét igényelt a nagyüzemi baromfityénységgel foglalkozó csaknem 200 termelőszövetkezet. az öt borsodi keltetőállomás kapacitása ennél jóval több, s a tervek szerint az idén 3.5 millió naposcsibét keltetnek ki. a másfélmillió csibe sem „fölsleges”, azonban, mert a tsz-tagok háztáji gazdaságaiban mindegyik gazdára talál majd.

az tsz-ek igénylése alapján három állomáson már megkezdtek az idei csibekeltetést. az első „menetben”, mintegy 100.000 tenyésztőjás került a gépekbe. mivel a kelés időpontjában még mindig fagyos lesz az időjárás, a naposcsibék szállításához már most gondoskodtak fűtendő termoszkocsikról.

/mti/

-.-

le

10.42/n

-19-

bb 25. /száz fokos forróvíz-tenger...1.folyt./-lm

ez a kevés füst is eltűnik majd, mert új forróvíz-mezők feltárásával a későbbi években a most felhasznált kalóriának majdnem kétszeresét fordítják lakásfűtésre, és a vezetéképítés már folyamatban van. erőművet is terveznek nagy mélységből felhozandó gőzenergiára. dr. bodvarsson geofizikus, a reykjavíki közművek geotermikus osztályának vezetője, aki szívélyesen fogadott és készséggel világosított fel mindenről, elmondotta, hogy a geotermikus fűtés izlandban 40 százalékkal olcsóbb az olajfűtésnél. egy 2000 méter mély kut, amely 100 celsius fokos vizet ad, kétmillió köbméter viz szállításával pár év alatt visszatéríri a befektetést.

- számos más, igen hasznos gazdaságossági és műszaki tapasztalatot szereztem még a geotermikus energiának és egész világon izlandban legelterjedtebb felhasználásáról. tapasztalataimat itthon hasznosítani szeretném. s itt térek rá, mi volt a tulajdonképpeni oka izlandi utamnak. nem titok, hogy hazánk földjének különböző rétegeiben igen sok a forróvíz. általában azonban kevesen tudják, mennyi ez a „sok”, és az ország mely részein található. ezek a kérdések az utóbbi tíz évben tisztázódtak. többnyire a kőolajkutatás alkalmával feltörő forróvizek révén a kérdés geofizikai vonatkozásait a magyar tudományos akadémia és a bányászati kutató intézet anyagi támogatásával a nehézipari műszaki egyetem vezetésem alatt álló tanszékének 1954 óta végzett geotermikus vizsgálatai tisztázták. eszerint hazánk területének kétharmad részén, a kis-alföldet, a dunántul délkeleti és déli vidékét, a duna-tisza között, továbbá a tiszántult magában foglaló nagy körzetben ugynevezett „harmadkori”, porózus, lyukacsos rétegekben - néhány kisebb területtől eltekintve - mindenütt kapunk forróvizet. ezek a harmadkori, miocén és pliocén tengeri és tavi üledékes homokkő rétegek a föld történetének utolsó 20 millió éve alatt halmozódtak fel. a mintegy 60 000 négyzetkilométernyi területen 1000-3000 méter mélyen 24.500 köbkméter, 20 százalékos porozitású réteg van, amelyben 4900 milliárd köbméter, átlagosan 98 celsius fok hőmérsékletű forróvízkincs rejtőzik lábunk alatt. valóságos forróvíz-tenger felett járunk tehát. ha ez az óriási vízmennyiség valamilyen oknál fogva egyszerre mind a felszínre törne, száz méter mély forróvíz-tenger öntené el az országot, csak a hegyek látszanának ki belőle. a roppant víztömeg hőenergiája körülbelül 70 000 millió tonna, háromezer kalória fűtőértékű hazai szén energiájának, tehát hazánk összes szén-, kőolaj- és földgáztelepeiben levő energiamennyiség sokszorosának felel meg.

-folyt. köv.-

10.35/n

-18-

le

bb 25. /száz fokos forróvíz-tenger...2.folyt./-lm

ez lehetővé teszi, hogy távlati energiaigényünk 20-25 százalékaról geotermikus eredetű forróvizek kitermelésével, felszínre hozásával gondoskodjunk. ezt az óriási lehetőséget nem hagyhatjuk kihasználatlanul. miután részletesen kiszámítottam ennek az új energiaforrásnak világviszonylatban is gazdaságos feltárási költséget, ipari, háztartási és mezőgazdasági fűtési előnyeit, javaslatomra több tudományos és gazdasági szerv támogatásával elérkezünk odáig, hogy sor kerülhet a mérhetetlen kincs feltárását előkészítő javaslatok kidolgozására. a múlt év tavaszán az országos műszaki fejlesztési bizottság szakértői bizottságot alakított a javaslatok elkészítésére. a munkában, amelynek irányításával, összefogásával engem bíztak meg, geotermikus, geofizikus, geológus, bányászati, furásttechnikai, illetve gazdasági szakemberek vesznek részt. a szakértők úgy találták, hogy eddigi számításaink mind helytállóak, sőt igen szerények, ami a forróvíz-kincs nagyságát, kitermelésének gazdaságosságát illet. az elmúlt közel egy esztendő alatt bizottságunk javaslatot dolgozott ki nagyobb teljesítményű forróvíz fűtőüzem létesítésére. ennek az lenne a rendeltetése, hogy a forróvízhasznosítás műszaki és gazdasági feltételeit kikísérletezze, s tapasztalatai alapján távlati tervekben rátérhessünk forróvíz-kincsünk feltáráására, hasznosítására, lakásfűtési, melegeházi, primórtermesztési, majd üzemi gőzenergia-ellátási célra, figyelembe véve az izlandi eredményeket is. elsősorban lakásfűtési felhasználásra gondolunk, ezért a kísérleti üzemet szegedre javasoljuk, ahol az eddigi vizsgálatok szerint sok geotermikus forróvíz áll rendelkezésre, a városban pedig központi fűtőberendezési hálózat van, amelyet csak rá kellene kapcsolni a kiépítendő forróvíz-üzem kutjára. a kísérlet sikere után sor kerülhet a forróvíz-fűtésnek más városokba való bevezetésére is. elsősorban budapesten lenne ez igen könnyen és eredményesen megvalósítható. egyedül ettől várhatnánk azt is, hogy megszűnjék a főváros levegőjének a fűtési szezonban már-már aggasztó, sokat hánytorgatott fűtőgáz-szennyeződésefejezte be nyilatkozatát dr. boldizsár tibor professzor./mti/

bb 28. megkezdődött a csibekeltetés borsodban

vid j szb ie

1963. január 31.

borsod megye termelőszövetkezetei évről-évre fejlesztik baromfitenyésztésüket, elsősorban a borsodi iparvidék és a bányatelepek husellátásának javítására. a tsz-ek naposcsibegényét 5 keltetőállomás elégíti ki. amíg tavaly egymillió, az idén már csaknem 2 millió naposcsibét igényelt a nagyüzemi baromfitenyésztéssel foglalkozó csaknem 200 termelőszövetkezet. az öt borsodi keltetőállomás kapacitása ennél jóval több, s a tervek szerint az idén 3.5 millió naposcsibét keltetnek ki. a másfélmillió csibe sem „fölösleges”, azonban, mert a tsz-tagok háztáji gazdaságaiban mindegyik gazdára talál majd.

az tsz-ek igénylése alapján három állomáson már megkezdtek az idei csibekeltetést. az első „menetben”, mintegy 100.000 tenyésztőjás került a gépekbe. mivel a kelés időpontjában még mindig fagyos lesz az időjárás, a naposcsibék szállításához már most gondoskodtak fűthető termoszkocsikról.

/mti/

-.-

le

10.42/n

-19-

bb 31. választási gyűlés veszprémben

vid di/tné szb

1963. január 31.

a veszprémi petőfi színházban szerdán délután választási gyűlést rendezett a hazafias népfront városi bizottsága. a gyűlésen, amelyen résztvett bakos istván, a megyei pártbizottság első titkára és a város számos közéleti személyisége is, pap jános belügyminiszter, veszprém megye képviselőjelöltje mondott beszédet. /mti/

..-

bb 32. milliókat költöttek szövetkezeti gazdaságaink szociális, kulturális célokra - két hét fizetett szabadság, rendszeres táppénz mágocson - nyugdíjkiegészítés az idős tagoknak

ö vid kz/hné szb ie

1963. január 31.

termelőszövetkezeteink 1962. évi zárszámadásai adatszerűen tükrözik azt is, hogyan oldódik meg a gyakorlatban az idős, munkaképtelen szövetkezeti gazdák problémája. természetesen még nem tekinthető általánosnak, de mindenesetre a fejlődés irányát jelzi az ország néhány különösen gazdag termelőszövetkezetének a példája.

a baranya megyei mágocs községben gazdálkodó béke termelőszövetkezetben már az elmúlt évben szabályos táppénz-fizetési rendszert vezettek be. minden olyan tag, aki hat napnál tovább betegeskedett, napi 17 forint segélyt kapott. az idén, közgyűlési határozat értelmében, már kéthetes fizetett szabadság is megilleti a szövetkezet tagjait, s ez idő alatt napi 50 forintot fizetnek ki számukra a közös pénztárból. körültekintően gondoskodik a közösség 140 nyugdíjas és járadékos tagjáról is. nemcsak a háztáji földet mérik ki számukra, de a nehezebb munkát is a közösség költségén végeztetik el. megkapják a kenyérgabona-fejadagjukat, s a téli tüzelőjüket. a szövetkezet ily módon 1962-ben negyedmillió forintot meghaladó összeget - együttesen 337.000 forintot - költött szociális, kulturális célokra. erejéhez mérten hasonló megoldásokra törekszenek a megye többi közös gazdaságai is. a zárszámadások tanúsága szerint a megyében az elmúlt évben összesen ötmillió forintot fordítottak a szövetkezeti gazdaságok ilyen célokra. a szabadszentkirályi új élet termelőszövetkezet az elmúlt évben már telket is vásárolt a harkányi gyógyfürdő szomszédságában. ez év tavaszán itt építik fel önálló üdülőjüket. ugyanezt tervezi egyébként a beremendi dózsa tsz is. egyre több szövetkezeti gazdaságban kerültek előtérbe az olyan megoldások, amelyeknek az a célja, hogy a második műszak megkönnyítésével minél szélesebb körben tegye lehetővé az asszonyok részvételét a közös munkában. az ilyen szövetkezetekben mosó- és egyéb háztartási gépeket vásárolnak a közösség költségén.

/folyt. köv./

11.25/n

-20-

bb. 32. /milliókat költöttek... 1. folyt./-szb

figyelemreméltó, ugyancsak előremutató jellegű határozat született csongrádban a Mindszenti tiszavirág termelőszövetkezet zárszámadási közgyűlésén. itt úgy döntöttek, hogy az eddigi 2 százalékos helyett a felosztásra szánt összeg 3,5 százalékat fordítják szociális-kulturális célokra. a határozatnak a szövetkezet 99 nyugdíjasa örül a legjobban, mert hiszen ezzel egyidejűleg pótnyugdíjat is megszavaztak a részükre. ki-mondták a közgyűlésen, hogy a 260 forintos állami öregségi járulékokat a szövetkezet 400 forintba egészíti ki. az ország egyik legjobb közös gazdaságában, a barcsi vörös csillag termelőszövetkezetben az elmúlt évben már alkalmazták is ezt a módszert. itt szociális helyzetűektől és a szövetkezetben le-dolgozott évek számától függően havi 80-200 forintos kiegészítést kapnak a nyugdíjasok. ugyanitt 250 forinttal járul hozzá a közösség háztáji földjük megműveléséhez, s még emellett is évente 200 kiló búzát, 50 kiló árpát kapnak díjmentesen. immáron hagyománynak számít a szövetkezetben az is, hogy a karácsonyi ünnepek előtt minden idős tagot 200 forint rendkívül segélyben részesítenek. az ország egy másik vidékén, a hajduböszörményi dózsa termelőszövetkezetben, az államtól kapott nyugdíjon és a járadékon felül évente 1300 forintot kapnak az idős tagok. a szövetkezet idős alapítótagjainál, tehát azoknál, akik egy évtizeddel ezelőtt irták alá a belépési nyilatkozatot, e járulékossumegét 2000 forintba emelték.

szolnok megye szövetkezeti gazdaságaiban több mint 10.000 munkából kiöregedett tagot tartanak nyilván. az államtól kapott öregségi járadékon kívül a megye szövetkezetei az elmúlt évben több mint 10 millió forintot költöttek az öregek támogatására. a karcagi lenin termelőszövetkezet zárszámadási adatai szerint az elmúlt évben csak ez az egy közösség negyedmillió forinttal segítette munkából kiöregedett tagjait. a turkevei vörös csillag termelőszövetkezetben még ennél is több, félmillió forint körüli összeget könyveltek el ilyen címen. tíz nyugdíjast az ország legszebb fürdőhelyeire, üdülőibe küldtek pihenni. a szövetkezet külön gépkocsit biztosított a betegek számára. a távolabbi tanyáról ezzel juttatják a beteget orvosi rendelőbe, vagy kórházba. a jászteleki tolbuhin termelőszövetkezetben, ahol az elmúlt évben sok nyugdíjas tag vállalt könnyebb munkákat, a járandóságokon felül mintegy 10.000 forintnyi jutalmat is kiosztottak.

a munkalehetőség biztosítása nemcsak a közösségnek hasznos. a tapasztalat szerint az időszakos, környebb munkák végzése - tevékeny és közvetlen bekapcsolódás a közösség életébe - növeli az idős tagok bizalmát, életkedvét. ugyanilyen hatása az is, hogy szövetkezeti gazdaságaink jelentős részében igyekeznek bevonni őket minden közösséget érintő probléma megvitatásába, kikérni a véleményüket, s széleskörűen hasznosítják is pótolhatatlan értékű helyi tapasztalataikat a termelési tervek összeállításánál. /mti/

..-

11.40/n

-21-

bb 33. gondos csomagolással, fagymentesen érkezett makóról a hagyma és a levesbevaló zöldség

in/j/gg-lm ká

1963. január 31.

a nagyvásártelepre és a 9. kerületi háman kató téri piacra csütörtökön 19 vagon és 31 tehergépkocsi áru érkezett. a vagonszállítmányok így oszlottak meg: 4 vagon vegyes zöldség, 3 vagon tojás, 1 vagon vágott baromfi és 11 vagon narancs.

a tehergépkocsik makóról gondosan csomagolt, kiváló minőségű, fagymentes hagymát és levesbevaló zöldséget szállítottak a fővárosba. győrből főzeléknek való cukor- és sárgarépa érkezett. a főváros környéki konyhakertészek müncheni fajtájú sörretket, fekete retket és céklarépat szállítottak. az állami élelmiszerboltokban a gyökérzöldséget kilónként 4.40, a sárgarépat 2.40, a zellert 4.80, forintért hozták forgalomba. a céklarépat kilónként 2.60, a fekete retket 2.40, a karalábét 2.20 forintért árusították. a müncheni fajtájú sörretket csomónként 3.80-4.60 forintért adták. a makói fajtájú vöröshagymát kilónként 2.60, a zittai fajtájú 2.30, az osztályozott fokhagymát 6.60-8.60 forintért árusították. /mti/

bb 34. munkásvédelmi kiállítás nagylengyelben

vid te-lm ki

1963. január 31.

a nagylengyeli kőolajtermelő vállalat nagylengyeli művelődési otthonában csütörtökön munkásvédelmi kiállítás nyílt. a kiállítás megnyitása alkalmával dr. nyitrai pál orvos előadást tartott az olajiparban leggyakrabban előforduló balesetekről és azok megelőzésének módjairól. hasonló kiállításokat rendeznek a megye többi olajipari vállalatánál is. /mti/

12.30/n

-22-

bb 35. erős havazás a hajduságban

vid te szb ki

1963. január 31.

hajdu-bihar megyében szerda este erős havazás kezdődött. meggyeszte ismét munkálya állították a hókéket, tisztítják az utakat. csütörtök délig csak a hortobágyon átvezető műtőről érkezett jelentés hóakadályról. a híres csárdaépület megdőlt, a kilenclyuku kőhid mellett három kilométeres részen hordta össze a szél a havat. a megye többi útjai járhatók. /mti/

bb 36. időjárásjelentés

gg szb

1963. január 31.

a meteorológiai intézet jelenti január 31-én, csütörtökön 13 órakor:

további havazások

európa nyugati partvidékére tegnap az atlanti óceán felől enyhébb légtömegek érkeztek ugyan, azonban nem terjedtek tovább a szárazföld belseje felé. a hideg, párás, több helyen havazásokkal járó idő így európa nagyrészeben tovább tart.

hazánkban tegnap erősen felhős, párás volt az idő. sokfelé volt havazás, de a keleti, északkeleti részeken csak az esti, éjszakai órákban indult meg a hó hullása. a csapadék mennyisége a dunántul nyugati felében 1-3, máshol általában 2-6, mátészalkán és tiszabecsen 8, csengeren és nyírlugoson 10 milliméter volt. a felhőzet időnként felszakadozása következtében a nyugati országhatár közelében 1, az északi és keleti megyékben 1-5 órai napsütés volt. a hőmérséklet a nap folyamán általában nem haladta meg a mínusz 4 - mínusz 8 fokot, csak az északkeleti részek néhány helyén emelkedett mínusz 2 - mínusz 3 fokra. ma hajnalban mínusz 7 - mínusz 12, szentgotthárdon és zalaegerszegen mínusz 14, lentiben mínusz 15 fokra süllyedt a hőmérséklet. ma délelőtt ország-szerte folytatódott a borult, párás, hideg idő és sok helyen havazott.

budapesten tegnap a hőmérséklet napi középértéke mínusz 6 fok volt, 5.2 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet mínusz 8 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 758 milliméter, alig változik.

várható időjárás péntek estig: az ország nagyrészeben havazás, párás idő. mérsékelt, helyenként élénkebb északnyugati, északi szél, hófúvások. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 9 - mínusz 13, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap mínusz 4 - mínusz 8 fok között.

a duna vizállása csütörtökön délelőtt 11 órakor budapestnél 277 centiméter. /mti/

13.20/n

-23-

bb 37. a hófúvások újra járhatatlanná tették nyugat-dunántul utjainak nagyrészét

vid te szb ki

1963. január 31.

győr-sopron megyében két nap óta esik a hó és az egyre erősödő szél újra hóval fujta be az utak egy részét, csornától nyugatra majdnem valamennyi ut járhatatlan, hóakadályok keletkeztek nyugat-dunántulon a főközlekedési utvonala-
kor is. a kpm győri közuti igazgatósága azonnal intézkedett és nyolc nagyteljesítményű hóke, hómaró járja a fontosabb utvonala-
kat, de a havazás és az egyre erősödő szél miatt újabb és újabb akadályok keletkeznek.

a tüzelőellátásban mutatkozó nehézségek enyhítésére a kisalföldi állami erdőgazdaság tűzifa-kitermelésből február 28-ig akarja teljesíteni első negyedévi tervét. így két hó-
nap alatt 40.000 mázsa tűzifát szállít a lakosság részére. nagy gondot okoz azonban a kitermelt fa elszállítás, a duna árteréből, mert a vízi közlekedés megszűnt, a nagy hó pedig szinte lehetetlenné teszi a szállítást. /mti/

-. -

bb 38. negyvenöt éve ugyanabban a gyárban

vid te szb ki

1963. január 31.

a diósgyőri gépgyár karbantartó üzemében dolgozó gulyás jános darukarantartó művezető ezekben a napokban töltötte be negyvenötödik szolgálati évét. a 60. évében járó művezető, aki ma is fiatalos munkakedvvel, példamutató pontossággal és lelkiismeretességgel látja el felelősségteljes munkakörét, a szó szoros értelmében együtt nőtt fel a diósgyőri gyárral, a korábban dimávnak, azt megelőzően pedig új gyárnak nevezett üzemmel. gyermekkorában került a gyárba, ahol négy és fél évtizede dolgozik egyhuzamban, megszakítás nélkül. a tanács-köztársaság idején a kimsz egyik vezetője volt. a gyári törzsgárda aranyjelvényes tagját, aki tíz éve mint művezető hasznosítja gazdag szakmai tapasztalatait, kiváló munkájáért, példás helytállásáért, ujtásaiért több ízben kitüntették. a gyár, a szakma iránti hűség ritka példáját nyújtó művezetőt a jubileum alkalmából munkatársai, felettesei köszöntötték. /mti/

-. -

14.06/n

-24-

le

bb 39. a művelődésügyi minisztérium tájékoztatója a rendkívüli szénzünet megszüntetéséről

k vt/sze szb

1963. január 31.

a művelődésügyi minisztériumban kapott tájékoztatás szerint az országosan elrendelt rendkívüli iskolai szénzünet február 3-án véget ér. ott, ahol - szénhiány miatt - a tanítást nem tudják elkezdni, a megyei, a megyei jogú városi tanács művelődési osztálya, budapesten a fővárosi tanács oktatási osztálya - saját hatáskörében - további szünetet engedélyezhet, ezekben az iskolákban azonban a tanévet meg kell hosszabbítani. /mti/

-. -

bb 40. ötszáz ezer új biztosított, több mint félmilliárd forint kártérítés egy év alatt - sajtótájékoztató az állami biztosító tevékenységéről

t kf/kf szb vg

1963. január 31.

csütörtök délelőtt a magyar sajtó házában tartotta szokásos évi sajtótájékoztatóját az állami biztosító. fehér sándor vezérigazgató ismertette a népszerű intézet tevékenységét, eredményes munkáját. a beszámolóból kitűnt, hogy a szocialista biztosítás - amelynek egyes fajtái egyedülállóak a világon - megfelel a lakosság igényeinek, gyorsan, s ma már bürokráciamentesebben segít a bajbajutottakon. az elmúlt évben félmillióval gyarapodott a biztosítottak tábora, s számuk már majdnem négy millióra tehető. hazánkban soha annyian nem vették igénybe a biztosítás különféle szolgáltatásait, mint most. a kártérítések összegét tekintve, s a munkanapokat számítva, - átlagosan 1.6 millió forintot fizet naponta a biztosító. tavaly 470.000 kárbejelentésre több mint félmilliárd forint kártérítést fizettek ki.

vidéken igen népszerű a termelősövetkezeti tagok sokféle kockázatra kiterjedő háztáji általános biztosítása, amellyel jelenleg mintegy 350.000 tsz-család rendelkezik. ugyancsak kedvelt forma a biztosítási és önszegélyezési csoport, s ezek már 306.000 tsz-tagot számlálnak. a termelősövetkezetek általános vagyonbiztosítása - a tsz-ek 95 százaléka kötött ilyet - mintegy 30 milliárd forint értékű közös vagyont véd.

/folyt. köv./

14.26/n

-25-

le

bb 40. /ötszázezer uj... 1. folyt./- szb

a múlt évben a termelőszövetkezeteknek összesen 300 millió forintot fizettek ki jórészt állatkárookra, az emlékezetes jégverések után pedig csupán borsod, heves és csongrád megyében több mint 50 millió forintot kaptak a kárvallozt szövetkezetek. a biztosító szakemberek munkájuk során nemcsak a káreseteket, hanem annak okait is látják. tapasztalták például, hogy a szövetkezetek egyrésze nem fordít kellő gondot az állatok nevelésére, tartására. ezért olyan új feltételeket állapítottak meg, amelyek egyben az állattenyésztés fejlesztésére is ösztönzik a parasztságot.

üzemi balesetbiztosítása - amely hozzájárul ahhoz, hogy a biztosított, illetve annak családja az életszínvonal csökkenése nélkül hidalhassa át a baleset miatti nehezebb hónapokat - mintegy 700.000 dolgozónak van, a múlt évben 40.000 esetben, összesen 34 millió forint kártérítést fizettek ki üzemi balesetekre. az általános háztartási biztosítás így egyre jobban terjed, s ma már 200.000 városi lakást biztosítanak ilyen módon. az idén nagyobb kedvezményt nyújt ez a biztosítási forma: eltörlik az ugynevezett egylakásos pótdíjat a meglévő biztosításoknál is, ami 20.000 ügyfélnek összesen mintegy félmillió forint megtakarítást jelent. a kötelező gépjárműbiztosítás alapján több mint 6 millió forintot fizettek ki a múlt évben szavatossági károokra. az általános, önkéntes gépjárműbiztosítást még aránylag kevesen vették igénybe, de miután tavaly 50 százalékkal csökkentették a díját, megháromszorozódott az önkéntesen biztosított kocsik száma.

a vezérigazgató végül a kárrendezésről beszélt. a biztosító dolgozói arra törekednek, hogy a károkat minél gyorsabban igazságosan térítsék meg. ezt a munkát a múlt évben decentralizálták, s így az ügyfelek a legközelebbi fióknál, kirendeltségnél jelenthetik be igényeiket, kaphatják meg a kártérítési összeget. ennek eredményeként csökkentek a panaszok, gyorsult az ügyintézés. a csaknem félmillió bejelentett kárral kapcsolatban mindössze 141 esetben került sor az állami biztosító és az ügyfelei között vitára. /mt1/

--

14.35/n

-26-

bb 41. odaítélték az első szocialista bányamező címet tatabányán

vid te-lm ki

1963. január 31.

a tatabányai bányáknál ezekben a napokban tartják az év első termelési tanácskozásait, a 12-es aknai tanácskozáson a bányászok úgy döntöttek, hogy az északi bányamező dolgozói kiérdemelték a szocialista bányamező címet.

az északi mezőben jelentősen csökkent a bánya vezetőinek és az aknászoknak a tennivalója. itt ritkábban kell ellenőrizni a brigádokat, mert azok a kiadott munkákat mindig kifogástalanul elvégzik. jóminőségű szén termelnek ki, s pontosan megtartják a technológiai utasításokat. példamutatóan segítik egymást és a csapatok maguk készítik el tervüket. az egyik új nagy széntlepet például berverell károly vájár brigádjának a terveit alapján tárták fel.

a tanácskozáson elismeréssel beszéltek arról, hogy ebben a bányamezőben elérték az egy dolgozóra jutó műszakonkénti nyolc csillós átlagot. a bánya többi mezőjében hat csillós a bányászok átlagteljesítménye. ugyanakkor az északi mezőben még husz százalékkal olcsóbban is termeltek mint a bánya más részeiben.

példamutató itt a bányászok tanulási kedve is. érdekes kezdeményezésként nyáron vasárnaponként családtagjaikkal együtt ismerkednek a környék geológiai és történelmi nevezetességeivel, s a gyakorlatban tanulmányozzák mindazt, amit a bányászakadémia előadásain hallanak. /mt1/

--

bb 42. csütörtökre ismét több ut járhatatlanná vált veszprém megyében

vid te-lm ki

1963. január 31.

csütörtökre virradó éjszaka heves szélvihar tombolt veszprém megye nagy részén. a szél különösen a keszthelyi és a tapolcai járásban emelt nagyobb hótorlaszokat. a megye területén csak néhány centiméter hó hullott, a szél mégis hóval temette be az előző napokban megtisztított utakat, olyan utvonalakon is mint például a 71-es számú észak-balatonparti ut, ahol ritkán fordul elő hóakadály. az akadályok elhárítására 15 nagyteljesítményű hóeltakarítógép látott munkához. /mt1/

--

14.42/n

-27-

bb 43. januárban 7500 vagon tűzifát adtak az erdészek - a bányászok kérésére gyorsabb ütemben szállítják a bányafát is
i so/hné szb ká 1963. január 31.

a szokatlanul kemény tél beállta után az erdőgazdaságok dolgozói vállalták, hogy januárban 6000 vagon tűzifa átadásával járulnak hozzá a fűtési gondok enyhítéséhez. e feladat nagy nehézségek elé állította az erdészeket, hiszen az erdőken és a rakodókon sok helyen a jeges hó alól kellett kiszedni a korábban kitermelt fát is. a nagy hidegben és a magas hóban sokkal fárasztóbb és veszélyesebb volt a motorfüreszesek munkája, a szállításokat pedig az erdei utakon is hóakadályok nehezítették. ennek ellenére a hónap végéig nemcsak teljesítették vállalatukat, hanem a vártnál jóval több, összesen 7500 vagon tűzifát továbbítottak a tűzép-telepekre.

ezzel azonban nem fejeződött be a nagy téli műszak, a fagy elleni küzdelem. februárban további, tervben felüli szállításokat készítenek elő az erdőgazdaságok és a hónap végéig a negyedévi tűzifa-átadási tervük mintegy 80 százalékát teljesíteni kívánják. a keszthelyi erdőgazdaság máris teljesítette negyedévi tervét és hasonlóan kiemelkedő munkát végeztek a keletbükki és a nyugatbükki erdészek is. ebben a hónapban nemcsak a tűzifaátadást gyorsítják, hanem a bányafa ki-termelését és szállítását is. ezt ugyanis a bányászok kérik a további feladataik megoldása érdekében. főleg a nógrádi szénmedencébe, a pécs és az orosz lány környéki bányákba kíván-nak nagyobb mennyiségű faanyagot továbbítani.

a legújabb jelentések szerint a havazások és hófúvások a dunántulon számos erdei utat járhatatlanná tettek. különösen nehéz a helyzet zala megyében. az erdőgazdaságok ennek ellené-re a januárhoz hasonlóan kívánják megoldani a második hónap feladatait is. /mti/

14.52/n

..

-28-

bb 46. elkészültek a termelőszövetkezeti zárszámadások - ezen kö-zös gazdaságban már jóváhagyta a tagság a múlt évi gazdálkodásról szóló számvetés

i te/m/ká

1963. január 31.

január utolsó napjára a termelőszövetkezetekben lényegében el-készült az elmúlt év gazdálkodásának értékelése, a zárszámadás. a munkát csak néhány szövetkezetben nem fejezték még be, főképpen azokban a gazdaságokban, ahol a rendkívüli időjárás közlekedési akadályokat okozott.

a pénzügyi mérlegből, jövedelem-kimutatásból és gazdasági be-számolóiból álló zárszámadások csaknem 4000 termelőszövetkezetnek mintegy nyolcmillió holdon folytatott egy esztendői gazdálko-dásáról, több mint egymillió szövetkezeti tagnak a közös munkából származó jövedelméről adnak képet. ez a kép most teljesebb és még tanulságosabb, mint az eddigi években bármikor volt. hiszen a szö-veketekben a gazdálkodással együtt fejlődött a számvitel és a gazdálkodás értékelésének „tudománya”, is. már az évvégi leltáro-zások is körültekintőbbek, reálisabbak voltak az előző éviéknél, te-hát pontosabban mutatták a közös vagyon gyarapodásának mértékét. en-nek a gyarapodásnak, valamint a tagság jövedelmének forrásait is új módon vizsgálták: a jövedelemkimutatás most elsősorban a gazdál-kodási eredményt, hanem a bruttó jövedelmet veszi alapul. így a szövetkezetek vezetői részletesen elemézhetik, hogy a közös gaz-dálkodás egyes ágai milyen mértékben járultak hozzá a jövedelemhez, vagy esetleg milyen veszteséget okoztak, s hogy a jövedelem tény-leges alakulása milyen tényezőknél mulott. a színvonalasabb, reáli-sabb, zárszámadásokban nagy része van annak is, hogy egy év alatt többezerrel növekedett a termelőszövetkezeti könyvelők száma, s hogy tavaly már valamennyi közös gazdaságban kettős könyvelést ve-zettek.

január végéig a járási tanácsok a zárszámadásoknak csaknem a felét felülvizsgálták s mintegy ezer termelőszövetkezetben már a közgyűlés is jóváhagyta a múlt évi közös gazdálkodásról szóló szám-vetést. a földművelésügyi minisztérium tapasztalatai szerint a közgyűlések országszerte népesebbek, élénkebbek, mint az elmúlt évben; a szakmai vezetés javulásának megfelelően jobbak, tartal-masabbak a gazdasági beszámolók, s a tagság jelentős hányada vesz tevékenyen részt a tapasztalatok értékelésében és hasznosításában. /mti/

15.55/a

16.45

Tmen

..-
- 30 -

bb 43. januárban 7500 vagon tűzifát adtak az erdészek - a bányászok kérésére gyorsabb ütemben szállítják a bányafát is

i so/hné szb ká

1963. január 31.

a szokatlanul kemény tél beállta után az erdőgazdaságok dolgozói vállalták, hogy januárban 6000 vagon tűzifa átadásával járulnak hozzá a fűtési gondok enyhítéséhez. e feladat nagy nehézségek elé állította az erdészeket, hiszen az erdőben és a rakodókon sok helyen a jeges hó alól kellett kiszedni a korábban kitermelt fát is. a nagy hidegben és a magas hóban sokkal fárasztóbb és veszélyesebb volt a motorfüreszesek munkája, a szállításokat pedig az erdei utakon is hóakadályok nehezítették. ennek ellenére a hónap végéig nemcsak teljesítették vállalatukat, hanem a vártnál jóval több, összesen 7500 vagon tűzifát továbbítottak a tűzép-telepekre.

ezzel azonban nem fejeződött be a nagy téli műszak, a fagy elleni küzdelem. februárban további, terven felüli szállításokat készítenek elő az erdőgazdaságok és a hónap végéig a negyedévi tűzifa-átadási tervük mintegy 80 százalékát teljesíteni kívánják. a keszthelyi erdőgazdaság máris teljesítette negyedévi tervét és hasonlóan kiemelkedő munkát végeztek a keletbükki és a nyugatbükki erdészek is. ebben a hónapban nemcsak a tűzifaátadást gyorsítják, hanem a bányafa ki-termelését és szállítását is. ezt ugyanis a bányászok kérik a további feladataik megoldása érdekében. főleg a nógrádi szénmedencébe, a pécs és az oroszlány környéki bányákba kíván-nak nagyobb mennyiségű faanyagot továbbítani.

a legújabb jelentések szerint a havazások és hófúvások a dunántúlon számos erdei utat járhatatlanná tettek. különösen nehéz a helyzet zala megyében. az erdőgazdaságok ennek ellené-re a januárhoz hasonlóan kívánják megoldani a második hónap feladatait is. /mti/

14.52/n

--

-28-

bb 44. csaknem harmincnyolcezer tonna szén terven felül a komárom megyei bányákból

vid te vm ki

1963. január 31.

a komárom megyei szénmedencék bányásza, jóllehet naponta meg kell küzdeniök a hidegget, hóval és jéggel, a kormány felhívásá-óta rendszeresen túlteljesítik a napi terveket. az eredmény elsősor-ban a bányászok és a külszíni dolgozók helytállásának köszönhető, bár sokat segít az is, hogy a múlt évben gondoskodtak megfelelő munkahelyek előkészítéséről. mindhárom bányavidéken példás össze-fogással pótolják azt a hiányt, amivel egy-egy aknában ahol a hideg leküzdhetetlen akadályokat okoz - elmaradnak. tatabányán pél-dául a tizenkettő/a szállítóaknában most már másodszor benult meg a munka. vasárnap óta a jég közé szorult szénszállítókat nem tud-ták megmozdítani. a tatabányai, a dorogi és az oroszlányi trösztök januári tervükön felül csaknem 38.000 tonna szenet termeltek ki.

a szén elszállítása megfeszített munkát kíván a vasutasok-tól is. egyik legnehezebb napjuk volt csütörtök, amikor a széllel párosult havazás a váltókat újra és újra betemette. a sok nehézség ellenére egyik állomáson sem növekedett a kocsik tartózkodá-si ideje./mti/

bb 45. ezer tonna szalmacellulóz készült már dunaujvárosban

vid t vm ki

1963. január 31.

a dunai szalmacellulózgyárban csütörtökön elkészült az ezredik tonna cellulóz. a gyárban, egy kivételével, valamennyi termelőegység működik már. a fehérítőben a klórgáztorony még nem üzemel és emiatt csak egy folyamattal fehérítenek.

az eddig gyártott ezer tonna cellulóz harmada fehérített. ebből szerdán és csütörtökön szállítottak először a diósgyőri papír-gyárba, ahol finompapír készítésére használják fel./mti/

15.40/a

- 29 -

bb 46. elkészültek a termelőszövetkezeti zárszámadások - ezer közös gazdaságban már jóváhagyta a tagság a múlt évi gazdálkodásról szóló számvetés

i te/m/ká

1963. január 31.

Január utolsó napjára a termelőszövetkezetekben lényegében elkészült az elmúlt év gazdálkodásának értékelése, a zárszámadás. a munkát csak néhány szövetkezetben nem fejezték még be, főképpen azokban a gazdaságokban, ahol a rendkívüli időjárás közlekedési akadályokat okozott.

a pénzügyi mérlegből, jövedelem-kimutatásból és gazdasági beszámolókból álló zárszámadások csaknem 4000 termelőszövetkezetnek mintegy nyolcmillió holdon folytatott egy esztendői gazdálkodásáról, több mint egymillió szövetkezeti tagnak a közös munkából származó jövedelméről adnak képet. ez a kép most teljesebb és még tanulságosabb, mint az eddigi években bármikor volt. hiszen a szövetkezetekben a gazdálkodással együtt fejlődött a számvitel és a gazdálkodás értékelésének „tudománya”, is. már az évvégi leltár-összeírások is körültekintőbbek, realisabbak voltak az előző éveknél, tehát pontosabban mutatták a közös vagyon gyarapodásának mértékét. ehhez hozzájárult a jövedelemkimutatás most elsősorban a gazdálkodási eredményt, hanem a bruttó jövedelmet veszi alapul. így a szövetkezetek vezetői részletesen elemezhetik, hogy a közös gazdálkodás egyes ágai milyen mértékben járultak hozzá a jövedelemhez, vagy esetleg milyen veszteséget okoztak, s hogy a jövedelem tényleges alakulása milyen tényezőkön múlott. a színvonalasabb, realisabb zárszámadásokban nagy része van annak is, hogy egy év alatt több ezerrel növekedett a termelőszövetkezeti könyvelők száma, s hogy tavaly már valamennyi közös gazdaságban kettős könyvelést vezettek.

Január végéig a járási tanácsok a zárszámadásoknak csaknem a felét felülvizsgálták s mintegy ezer termelőszövetkezetben már a közgyűlés is jóváhagyta a múlt évi közös gazdálkodásról szóló számvetést. a földművelésügyi minisztérium tapasztalatai szerint a közgyűlések országsszerte népesebbek, élénkebbek, mint az elmúlt évben; a szakmai vezetés javulásának megfelelően jobbak, tartalmasabbak a gazdasági beszámolók, s a tagság jelentős hányada vesz tevékenyen részt a tapasztalatok értékelésében és hasznosításában. /mti/

15.55/a

16.45

Tmen

- 30 -

bb 47. eltűntek a „zöld foltok”, - ismét összefüggő hótakaró fedl a vetéseket az alföldön

vid/ká/tr/m

1963. január 31.

a nagykunság széljárta pusztáin, a tiszamentén tíz centiméteres hótakaró került január elején a vetésekre. a hóesést azonban erős szélvihár kísérte, így az ősszel bevetett gabonátáblák egy részén „zöld foltok”, keletkeztek, s a takaró nélkül maradt zöngé vetést fagyás veszélye fenyegette. a termelőszövetkezetek felvették a kapcsolatot az állami biztosítóval, s rövid idő alatt 28 közös gazdaság jelentette be igényét az őszi vetések biztosítására. az állami biztosító az érdekelteket szövetkezetek vezetőivel, a tanácsok szakembereivel határszemplét tartott és annak alapján állapította meg a biztosítási feltételeket. négy közös gazdaság: a nagyiváni új uton, a tiszafüredi új erő, a tiszaszentimrei ezüstkalász és a tiszaszőlősi szarvas sándor tsz. már meg is kötötte a fagykár-biztosítási szerződést. a helyzet azóta javult, mert szerda estétől ismét erőteljes havazás kezdődött az alföldön. a csendes hóesés csütörtök délutánig újabb négy-öt centiméteres takarót vont a földekre, tehát eltűntek a veszélyeztetett „zöld foltok”, is. /mti/

-...-

bb 48. ülést tartott a hazafias népfrent országos tanácsának elnöksége

di/tné/m/sr

1963. január 31.

a hazafias népfrent országos tanácsának elnöksége csütörtökön a mozgalom székházában ülést tartott.

kállai gyula elnöki megnyitója után az elnökség meghallgatta harmati sándornak, a hazafias népfrent országos tanácsa titkárának tájékoztatóját a választási előkészületek eddigi szakaszáról és a jelölőgyűlések tapasztalatairól, majd megtárgyalta a fővárosi és a 19 megyei választókerület képviselő- és pótképviselőjelöltjeinek az illetékes népfrentbizottságok által elfogadott és felterjesztett listáit. a vitában felszólt: danovits lajos, darvas józsef, dobi istván, göncz ilona, kádár jános, ortutay gyula, és szakasits árpád.

a hazafias népfrent országos tanácsának elnöksége a választókerületi listákat elfogadta és a választási törvénynek megfelelően megküldte az országos választási elnökségnek. /mti/

-...-

16.00/a

16.50

- 31 -

16.50

bb 51. maga a föld igazolja a földtágulási elméletet - egyed professzor előadása a magyar geofizikusok egyesületében

t tz/gg vm vg

1963. január 31.

a magyar geofizikusok egyesületének csütörtöki előadóülésén újabb bizonyítéka hangzott el dr. egyed László Kossuth-díjas professzor elméletének, amely szerint a gravitáció állandó csökkenése folytán földünk szüntelenül tágul, mégpedig - amint a professzor elméletileg kiszámította - olyan mértékben, hogy például az utolsó 600 millió esztendőben a föld sugara évenként átlagosan 0.5-1 milliméterrel nőtt.

most a professzor olyan tényeket ismertetett, amelyekből, mint valami hatalmas, a föld anyagába vésett történelemkönyv adataiból a tágulási folyamat, sőt még annak az üteme is kiolvasható.

az egyik ilyen „feljegyzés”, szerint bolygónk kialakulásakor még nem voltak tengerek, a felszint kizárólag szárazföld alkotta. az az egységes szárazföld a belső feszítőerők növekedésének hatására később darabokra szakadt, s az egymástól eltávolodó darabokból alakultak ki a jelenlegi kontinensek. ezek szerint tehát ha a mai szárazföldek területét összeadjuk, nagyjából megkapjuk az éppen csak „megszületett”, föld felületét, amiből könnyen kiszámítható a bolygó akkori rádiusza. a számítást természetesen bonyolítják különböző tényezők, de ezeket is figyelembe véve, az akkori és a jelenlegi föld-rádiusz különbségéből évi 0.8 milliméteres növekedés adódik.

de a föld pontosan megőrizte a nyomát annak is, hogy az utolsó 600 millió év alatt a tengerek kiterjedése megnőtt, vizük nagyobb felületen osztott meg, ezért mélységük csökkent és a víz bizonyos mértékig visszahúzódott a szárazföldről. ennek a lassu átalakulásnak a menetéből - bár a képet itt is zavarják a lepusztulás, az üledékképződés stb. következményei - a szélső értékek jól kiszámíthatók, a belőlük következő átlag pedig megintcsak igen jól egyezik az elméletileg megállapított értékkel: évenként 0.5-1.5 milliméter.

tanuként idézte meg, a professzor végül azt a földtani megállapítást, hogy a legrégebbi üledékes kőzetek nem idősebbek három és félmilliárd évnél, ebből az következik, hogy ezt az időpontot megelőzően hosszú időn át víznek kellett borítani a föld felületét, hiszen csak a víz alatt nincs lepusztulás és ennek következtében nincs üledékképződés sem. az első üledékek pedig csak akkor keletkeztek, amikor a legmagasabb csúcsok kibukkantak a víz alól.
/folyt. köv./

16.22/a

- 32 -

pk

bb 51. maga a föld.....1. folyt./vm

ezek szerint tehát az utolsó három és félmilliárd év alatt a vízszint megközelítőleg annyit csökkent, amennyi ma a különbség a legmagasabb hegycsúcsok és a tengerszint között, ebből pedig szintén következik, hogy a föld sugara évenként 0.7-0.9 milliméterrel nőtt.

maga a földnek a „vallomása”, tehát igen meggyőzően tanúsítja az elmélet mellett, de a professzor még egy ellenpróbát is végzett. kiszámította, hogy a földnek ilyen mértékű tágulása esetén mekkora feszültségek lépnek fel a mélyben és ezeknek elméletileg milyen energiájú földrengéseket és vulkánikus jelenségeket kell okozniuk a földkéregben. az eredmény ugyan elképesztően nagy: körülbelül a szovjetunió évi összes villamosenergiatermelésének tízszereséhez hasonlítható, de igen jól megegyezik a földkéreg ilyen háborgásainak mért értékekkel.

az előadás érthetően nagy érdeklődést váltott ki, hiszen ha a professzor számításai helytállóak és ha igaz az is, hogy földünk körülbelül 4.6 milliárd esztendeje alakult ki, évenként csak egy milliméterrel számítva is, a föld sugara kezdettől máig körülbelül 4.600 kilométerrel, átmérője tehát 9.200 kilométerrel nőtt./mti/

bb 49. a síó-csatornába esett és életét veszítette egy ittias ember

id/fm/tné/m/fm

1963. január 31.

gregovics árpád 60 éves síófoki lakos, aki ittasan haladt a síó-csatorna melletti síkos talajon, elvesztette egyensúlyát és a vízbe zuhant, kiáltására a közelben lévő szilági gyula sietett segítségére, és a csatorna meredek partjáról ágat nyújtott le a bajbajutottnak, a gyenge ág sajnos eltört, és a mentőnek újabb faágat kellett keresnie, mire azonban visszatért, gregovics árpádot elsohanta a közeli szilip vizeséstől felkavart, mozgásban lévő víztömeg.
/mti/

16.30/a

17.30

- 33 -

bb 50. „Lebegő”, szélesvászon a dunaujvárosi dózsa moziban

via/fm/tné/m/fm

1963. január 31.

a dunaujvárosi dózsa filmszínház belsejét - a nézőtér kivételével - tatarozták, tetőzetét pedig újból szigetelték. a moziban 62 négyzetméteres „lebegő”, vetítévásznot szereltek fel kovács lipótnak, a budapesti filmtechnikai vállalat főmérnökének tervei szerint. a vetítévászonnak nincs kerete és rögzítése a nézőtér felől láthatatlan. a dunaujvárosi szélesvásznú filmszínházban csütörtökön tartották az első előadást. /mti/

...

bb 54. a bekötő utak egy része járhatatlan szabolcsban

vid/sze/m/ki

1963. január 31.

szerdán estétől megszakítás nélkül esik a hó szabolcs-szatmár megyében. csütörtök estig a hótakaró vastagsága elérte a huszhuszonöt centimétert. bár a szél csak gyengén fujt, a megye egyes bekötő utjain hetven-nyolcvan centiméter magas hófúvások keletkeztek és az utak közül több járhatatlan. a fő közlekedési utak csak nehezen járhatók. a megyei közúti igazgatóság nagyteljesítményű gépeit munkába állították. /mti/

...

bb 55. nemes dezső látogatása veszprémben

vid/fm/tné/m/fm

1963. január 31.

nemes dezső, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára csütörtökön veszprémben látogatott. nemes dezső a megye és a járások vezetőivel az időszerű politikai kérdésekről folytatott megbeszélést. /mti/

...

bb 58. halálos szerencsétlenség

bc/m/sr

1963. január 31.

a kőbánya-kispest vasútállomáson egy áthaladó szerelvény elgázolta tóth ferenc 17 éves ipari tanulót, nyáregyházi lakost, aki a helyszínen meghalt. a halál körülményeinek megállapítására a vizsgálat megindult. /mti/

...

- 34 -

17.07/a

17 30

PPR

bb 52. az idén 110 millió forintot költenek a sütőipar fejlesztésére - tíz új kenyérgyárat és sütőüzemet adnak át - tájékoztató az élelmezésügyi minisztériumban

t tó/tr vm vg

1963. január 31.

csütörtökön az élelmezésügyi minisztériumban vokány béla, a sütő-és tésztaipari igazgatóság vezetője tájékoztatót tartott a sütőipar fejlesztésének eddigi eredményeiről és az idei terveiről. elmondta, hogy a korábban rendkívül szétaprózott sütőipar fejlesztése, korszerűsítése lényegében 1960-ban kezdődött meg. abban az évben már 66 millió forintot, 1961-ben pedig 91 milliót költöttek az iparág korszerűsítésére. az elmúlt évi beruházási összeg - előzetes adatok szerint - elérte a 114 millió forintot. a múlt év végéig üzembe helyeztek az ország különböző kenyérgyáraiban és sütőüzemeiben 335 centrifugál szitát, 172 dagasztógépet 139 kiflisodrót, 80 kenyértésztafeldolgozó gépsort, 182 kenyértészta gömbölyítőt, 75 sőldő és több mint 60 korszerű, olaj, vagy gáztüzelésű sütőke-mencét.

erre az évre 110 millió forint beruházást terveznek a sütőiparban. a fejlesztés útja továbbra is új üzemek építése és a régiak korszerűsítése. az év első hónapjaiban átadják rendeltetésének a kazincbarcikai, a kállói/nógrád megye/, a szobi, a kaposvári, és a zalaegerszegi új kenyérgyárat, illetve sütőüzemet. az év második felében helyezik üzembe a győri, a makói, a sellyei, a salgótarjáni és a balatonfüredi új sütődét. befejeződik több régi üzem korszerűsítése is. a felújított sütődék üzembehelyezése révén javul az ellátás püspökladányban és befejezik budapesten a tizenötödik kerület czabán samu uti, a hetedik kerületben a szövetség utcai, a nyolcadik kerületben pedig a józsef utcai sütőüzem rekonstrukcióját.

új kenyérgyár és sütőüzem építése kezdődik izsákon, kecskeméten, szarvason, ricsén, enyingen, balmazújvárosban, tarnamérán, lábatlanon, szigetszentmiklóson, baktalórántházán, bonyhádán, pápán, és zalaszentgróton. sor kerül az oroszlányi, a ceglédi, a szentendrei, a monori, a marcali, a zirci és a veszprémi, valamint budapesten a hirtók béla uti, a budafoki és csepelen a rákóczi uti sütőüzem korszerűsítésének megkezdésére.

ezeneken túlmenően körülbelül 14 és félmillió forintot költ az ipar kiegészítésre. ugyancsak ebben az évben megkezdik 15 új üzem tervezését. ezeket később építik majd fel. /mti/

...

17.14/a

- 35 -

bb 53. országszerte havazik, dél-dunántulon már félméteres a hóréteg - tovább tart a hideg, újabb havazásokra van kilátás

i cs/sze/m/ká

1963. január 31.

az öt-hat naponkint egymásután érkezett három kisebb enyhülési hullám után csütörtökre virradó éjszaka keletről ismét visszajött a hideg, szerdán az ország több pontján mínusz 3-4 fokig emelkedett a hőmérő higanyszála, csütörtökön azonban ismét mínusz 7- mínusz 10 fok volt a maximum, budapesten mínusz 8 fokot mértek a koradéltáni órákban.

a kissé enyhébb és a hideg légtömegek cseréje országszerte erős havazást okozott. a déli és a nyugati megyékből már szerdán jelentettek havazást, budapesten csak az esti órákban kezdődött, aztán fokozatosan átterjedt a keleti és az északi országrészekre is. a frissen hullott hóréteg már csütörtökön reggelig több helyen - főleg az ország északkeleti vidékein - elérte a 10 centimétert. a teljes hótakaróvastagság északkeleten 20-30 centiméter között váltakozik, a tiszántulon 10-20, a duna-tisza közén átlagosan 15-30, délen 30 centiméternél is vastagabb, a dunántul keleti és északi részein 15-30, a déli területein 40-50 centimétert mértek legutóbb. barcs környékén már csaknem 60 centiméteres a „hóbunda„.

a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályára érkezett jelentések szerint északnyugat-európában - de csak az atlanti-óceáni partvidéken - tovább tart az enyhéség, ugyanakkor párizsból csütörtökön reggel mínusz 9 fokot jelentettek. észak-svédországban mínusz 30 fokos fagyok voltak csütörtök hajnalban. a moszkva-környékén mért hajnali mínusz 20 és a nappali mínusz 10 fok a normálnál is valamivel enyhébb szintet képvisel. rendkívül hideg az idő továbbra is a balkánon, s olaszország középső és északi vidékeiről is mínusz 4 fokos fagyokat jelentettek a megfigyelők.

házánkban a jelek szerint tovább tart a hideg, bár pénteken valószínűleg a csütörtökinél egy-két fokkal magasabb maximumok alakulnak ki. újabb havazásokra, kisebb mértékű hófúvásokra is számítanunk kell még. /mti/

...-

- 36 -

17-20/a

18 10

bb 56. rendkívüli erőfeszítések a máv-nál a munkásszállító személyvonatok és a tüzelőt, ipari alapanyagot szállító tehervonatok közlekedtetésére - hetven hőke dolgozik budán és pest egyes városnegyedeiben - rosszabbodott a helyzet a közutakon, késték a villamosok

ö hój/sze/m/vg

1963. január 31.

újabb hóviharakkal, havazásokkal, hófúvásokkal birkóznak a közlekedés-, az utügy- és a közlekedés dolgozói, s az előjeltek szerint a közeli egy-két napon a havazás még további nehézségeket okoz.

a kpm utügyi osztályának csütörtök délutáni tájékoztatása szerint különösen vas és zala megyében, továbbá a balaton északi oldalán, tapolca-veszprém-bicske vonalán erős a hófúvás, az utak járhatatlanok. hóakadályok keletkeztek szabolcs-szatmár megye északi részén is, sora érkeztek azonban a hírek, hogy az ország más részein is feltámadt a szél, hordja a havat, tehát további akadályok keletkezhetnek. az utügyi igazgatóságok, ahol az időjárási viszonyok megengedik, rögtön hómarókat és egyéb hótakarító gépeket küldenek az utakra, azonban sok esetben hiába, mert az áttört torlaszokat gyorsan betemeti a hó. addig, amíg a havazás és hófúvás tart, a gépek nem dolgozhatnak eredményesen. a kpm utügyi osztálya legfontosabb feladatának azt tekinti, hogy elsősorban a bányavidékeken szabaddítsák fel az utakat.

a kpm autóközlekedési vezérlőigazgatósága az országos autóbusz-forgalom helyzetéről adott tájékoztatásában közölte, hogy a tartós havazás miatt borsod- abauj- zemplén, veszprém, zala, vas és győr-sopron megyékben forgalmi korlátozásokat kellett életbeléptetni. a megyei autóközlekedési vállalatok a hóeltakarítási munkákat irányító közúti igazgatóságokkal állandó kapcsolatot tartanak, hogy azokon a szakaszokon, ahol eredményes a hóeltakarítás, a forgalmat azonnal megindítsák. ez elsősorban a bányavidékeken, a borsod-abauj-zemplén és a veszprém megyei munkásjáratok utvonalán jelent nehéz feladatot, s követel állandó készenlétet, nagy erőfeszítést mind a közúti igazgatóságok, mindpedig az autóközlekedési vállalatok dolgozóitól.

annak ellenére, hogy korlátozták a máv-on a személyforgalmat, a vasutasokra is igen nagy munka hárul. most már mindgyakrabban elfagynak a mozdonyok szerkocsijain a csővezetékek, a fűtőházak környékén is szinte újból kell szétfejtetni a szemet, nehézkes a vízvétel. a máv vezetői azt az utasítást adták a vontatási és a forgalmi dolgozóknak, hogy minden lehető tegyenek meg a munkásszállító vonatok közlekedtetéséért. /folyt.köv./

17.34/a

18 10

- 37 -

Handwritten signature or initials

bb 56. /rendkívüli ... 1. folyt./ m

az a törekvés, hogy mindenütt „zöld-utat”, teremtsenek a tüzelő-
anyagszállító vonatoknak. természetesen gondoskodni kell arról is,
hogy az üzemek megkapják az ipari alapanyagokat - ércet, kokszt,
nyersvasat, acélt - nehogy nagyobb fennakadás jelentkezzen az
ipari munkájában.

Fővárosi köztisztasági hivatal az elmúlt napokban „kitaka-
rította”, a belső városnegyedekben az utcákat, alig lehetett ha-
vat látni, az időjárás szeszélye folytán azonban ismét hótakaró
borítja az utakat. csütörtökön a déli órákban már hetven hóke-
dőlés, elsősorban budán, a hegyi vonalakon, de már pest
egyes városnegyedeiben is meg kellett kezdeni a hókezelést. körül-
belül kétezer rendkívüli hómunkást foglalkoztatott a hivatal, s
ha lesz jelentkező, ennél többet is felvesznek. éjjel-nappal szór-
ják az utakat, hogy a közlekedési vállalatok fenntarthassák a for-
galmat. ez eddig sikerült, bár az autóbuszok, különösen pedig a
villamosok késtek. /mti/

bb 57. ötven évi szolgálat után nyugalomba vonult egy hajduszob-
oszlói pedagógus

i vid/tfm/m/fm

1963. január 31.

Csütörtökön a hajduszoboszlói gyógypedagógiai intézet nagyter-
mében bucsuztatták az ötven évi munkásság után nyugalomba vonuló
riedlmayer jános gazdasági szaktanárt. hajduszoboszlón megszakítás
nélkül 45 évig dolgozott, előbb a mezőgazdasági szakiskolában,
az utóbbi években pedig a gyógypedagógiai intézetben. tavaly „az
oktatásügy kiváló dolgozója”, címmel tüntették ki. /mti/

bb 59. hóakadályok komárom megyében

vid sze vm ki

1963. január 31.

komárom megyében is szerda este óta esik a hó. a kisbér-
bakonyszombat hely, illetve a bakonybánk és a megyehatár közötti
ut járhatatlanná vált. tatabánya-környe, kömlöd és kisbér között
a délutáni órákban a személyautók már nem tudtak közlekedni, a
bányászjáratok azonban a délutáni műszakra még megyszerte meg-
érkeztek.

/folyt. köv./

- 17.50/a

- 38 -

18¹⁹

-/bb 59. hóakadályok.....1. folyt./vm

a legtöbb gondot az erdőgazdaságokban okozta az újabb hava-
zás, mert a megtisztított utakat újból hóval fujta be a szél. ennek
ellenére csütörtökön estig a vértesi erdőgazdaság dolgozó vagonokba
rakták a januárban terven felül kitermelt 1.600 tonna tüzfát. /mti/

bb 60. már február 3-án megkezdik a fűtést az oktatási intézményekben

i vt/gg vm sr

1963. január 31.

mint már jelentettük, a rendkívüli iskolai szénzünet feb-
ruár 3-án véget ér. az mti munkatársa ezzel kapcsolatban tájékoz-
tatást kért a művelődésügyi minisztériumban. a tanügyigazgatási
főosztályon elmondották, hogy a megyei /megyei jogú városi/ tanácsok
művelődésügyi osztályainak, illetve a fővárosi tanács oktatási osz-
tályának megküldött rendelkezés értelmében az iskolákban már feb-
ruár 3-án meg kell kezdeni a fűtést, hogy az osztálytermek hétfő-
re, 4-ére kellően átmelegedhessenek.

az igazgatókat utasították, gondoskodjanak róla, hogy a be-
járó tanulók számára is biztosítsanak tanulószobát és tanári felü-
lyeletet.

az oktatási szervek a tüzip-pel együtt naponta tájékozód-
nak az iskolák szénhelyzetéről és ennek figyelembevételével intéz-
kednek a tervszerű tüzelőellátásról. /mti/

bb 61. önfeláldozó küzdelem az elemekkel - tűz a tatabányai
vágóhidon

t vid tné vm sr

1963. január 31.

a tatabányai vágóhidról szerdán a késő esti órákban tüzet
jelentettek. kigyulladt az egyik hűtőhelyiség és a szurokkal átita-
tott parafaszigetelő nagy hőséget és sűrű füstöt okozott. a tűz-
oltók kompresszorral furtak nyílást az épületbe, hogy a füstöt elve-
zethessék.

/folyt. köv./

- 17.50/a

- 39 -

Handwritten signature

/bb 61. önfeláldozó.....1.folyt./vm

a 15 fokos hidegben emberfeletti munkát végeztek, mert a kompresszor is szinte percnként befagyott. tizenöt órai megfeszített munka után - csütörtökön eloltották a tüzet.

az oltás alatt az üzem dolgozói egy bányamérnök vezetésével az égő hűtőhelyiség melletti raktárból mintegy 700 ezer forint értékű, két vagonnyi húst mentettek ki. a vágóhid önfeláldozó munkásai közül többen füstmérgezést szenvedtek: kórházba szállították őket, néhány órai ápolás után azonban állapotuk javult és visszatérhettek otthonukba.

az előzetes becslés szerint a kár mintegy negyedmillió forint. a tűz okának kiderítésére vizsgálatot indítottak./mt1/

- . -

bb 62. villamossal ütközött össze egy teherautó - közlekedési balesetek a fővárosban

1 bc/tm/m/sr

1963. január 31.

a 10. kerületi barabás utca 27 számú ház előtt dián jános 34 éves segéd munkás figyelmetlenül átszaladt az uton és az ab 74-55 rendszámú személygépkocsi elütötte. a súlyosan megsérült férfit kórházba szállították.

a belgrád rakpart és a petőfi tér találkozásánál nagy béla, az ya 12-01 rendszámú tehérgépkocsi vezetője figyelmen kívül hagyta a jelzőlámpa tilos jelzését, és „beleszaladt”, a 2-es villamosba. nagy béla és utasa csepregi lászlóné, ürömi lakos könnyebben megsérült. a gépkocsivezetőtől bevonták 1-es számú ellenőrzőlapját.

a 13. kerületi szegedi ut és hajdu utca kereszteződésénél ferkovics bertalan gépkocsivezető, az ac 68-76 rendszámú autóval nem adta meg az elsőbbséget egy kétfogatu lovaskocsinak. vigyázatlansága miatt a két jármű összeütközött. /mt1/

- . -

18.05/a

- ■ -
40

PK

bb 64. időjárásjelentés

hné vm

1963. január 31.

a meteorológiai intézet jelenti január 31-én, csütörtökön esete 18 órakor:

további havazások

várható időjárás pénteken estig: többfelé havazás, párák, idő, mérsékelt, helyenként élénk északnyugati-északi szél, hófúvások.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet: minusz 4-minusz 8 fok között./mt1/

- . -

bb 65. magyar küldöttség utazott genfbe

se vm la

1963. január 31.

dr.bognár józsefnek, a kulturális kapcsolatok intézete elnökének vezetésével magyar küldöttség utazott genfbe, ahol részt vesz „a tudomány és a technika felhasználása a gazdaságilag kevésbé fejlett területek érdekében”, címmel február 4-től 20-ig rendezendő ensz konferencián. a delegáció bucsuztatásán ott volt mód péter, a külügyminiszter első helyettese és rosta endre, a kki ügyvezető elnöke./mt1/

- . -

bb 63. ítélet a nyugati pályaudvari vasuti szerencsétlenség és a rákosszentmihályi vonatösszeütközés ügyében

t bc/gg/m/sr

1963. január 31.

a központi kerületi bíróság csütörtökön délután hirdetett ítéletet a nyugati pályaudvaron ősszel történt vasuti szerencsétlenség ügyében. stefkovics mihály 47 éves tolatásvezető, balek károly 31 éves kocsirendező és földi istván 33 éves kocsirendező sorozatos mulasztásokat követett el egy szerelvény összeállításánál. úgy tolatták be a csarnokba, hogy tíz kocsi nem volt összekapcsolva a mozdony utáni szolgálati kocsival. az utolsó kocsi áttörte a vágányzáró bakot, majd a csarnok üvegfalát, s kifutott a körutra, közben egy asszonyt súlyosan megsebesített. a keletkezett kár több mint 450.000 forint.

a bíróság mindhárom vádlottat bűnösnek mondta ki foglalkozás körében elkövetett, súlyos testi sértést okozó gondatlan veszélyeztetés büntetében és különösen nagy kárt okozó, társadalmi tulajdon gondatlan megrongálásának büntetében, s ezért stefkovics mihályt egy évi szabadságvesztésre, balek károlyt két évi szabadságvesztésre ítélte és tíz évre eltiltotta a kocsirendezői foglalkozástól. földi istván nyolchónapi szabadságvesztés-büntetést kapott, amelynek végrehajtását háromévi próbaidőre feltételelesen felfüggesztették.

/folyt.köv./
18.30/a 18.40

41
- ■ -

Me

bb 63. /ítélet a ... 1. folyt./ m

ugyancsak csütörtökön délután hirdetett ítéletet a bíróság a rákosszentmihályi vasutállomáson november 11-ére virradó éjszaka bekövetkezett összeütközés ügyében. alacsony tibor, 29 éves forgalmi szolgálattelvő átadta a szolgálatot garamszegi tibor 27 éves távirásznak, aki nem rendelkezett szolgálattelvői képesítéssel. a szolgálatátadásnak az lett a következménye, hogy olyan vágányra futott be egy gyorstehervonat, amelyen egy másik szerelvény állt. a tehervonat vezetője és fűtője könnyebben megsérült. a történetért felelőssé tették veréb sándor 54 éves váltókezelőt és garamszeg istvánt 48 éves váltókezelőt is, akik a kötelező ellenőrzést elmulasztották és garamszegi tibortól utasítást elfogadtak. az összeütközés következtében több mint 200.000 forint kár keletkezett.

a bíróság mind a négy vádlottat foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés és társadalmi tulajdon sérelmére elkövetett gondatlan vagyonrongálás büntetésében mondta ki bűnösnek és ezért alacsony tibort két évi, garamszegi tibort egy évi és nyolc hónapi, veréb sándort egy évi felfüggesztett, garamszeg istvánt tízhónapi felfüggesztett szabadságvesztés büntetésre ítélte és rész-kártérítésre kötelezte. /mti/

bb 66. eredmények, feladatok és tervek - simonovits istván sajtótájékoztatója az egészségügyi minisztériumban

t ms/tm vm sr

1963. január 31.

dr. simonovits istván, az egészségügyi miniszter első helyettese csütörtökön a minisztériumban tartott sajtóértekezleten ismertette a magyar egészségügy időszerű feladatait és terveit.

bevezetőjében rámutatott, hogy a mezőgazdaság szocialista átszervezése 6.4 milliőről 9.5 millióra növelte a biztosítottak számát. díjtalan egészségügyi ellátásban biztosítási alapon a lakosság 95 százaléka részesül. január 1-e óta a nyolcadik kongresszus határozatai alapján nagy jelentőségű kormányintézkedések növelték az állami egészségügyi ellátás szolgáltatásait.

az egészségügy feladatait - folytatta ezután - elsősorban a lakosság egészségügyi állapota határozza meg.

/folyt. köv./

18.45/a

19.30

- 42 -

ka

/bb 66. eredmények.....1.folyt./vm

a helyzet jó. állandóan emelkedik az átlagos életkor. ma már másfél millió hatvan évnél idősebb ember él Magyarországon. kedvezőtlen viszont a születések számának alakulása, mindössze 140.000 gyermek születik évente a kialakult 180.000-re átlaggal szemben. az egészségügy erőfeszítéseinek eredményeként a csecsemőhalálozás 44 ezrelékre csökkent.

jó a helyzet a fertőző betegségek elleni küzdelemben is, de nem lehetünk elégedettek a gyomor-és bélrendszer fertőző betegségeinek megelőzésében elért eredményekkel. az élelmiszert előállító üzemek, konyhák nem mindig tesznek eleget az egészségügyi követelményeknek. az általános egészségügyi kulturáltság fejlődése sokat segítené a helyzetet.

- a táppénzes napok alakulását figyelve az üzemi és nem üzemi balesetek és a kisebb bőrsérülések nem megfelelő ellátásából származó bőrgennyedések, továbbá a tuberkulózis, a mozgásszervi betegségek, a szív-és érrendszer betegségei, a heveny légúti megbetegedések, valamint a gyomor-és nyombélfekély azok, amelyeknek csökkentése, megelőzése a jövőben az egészségügy legfontosabb feladata. a távlati tudományos kutatási tervnek az egészségügyi minisztérium hatáskörébe tartozó részében a csecsemő és újszülöttkori megbetegedések, az öregedés biológiai és társadalmi problémái, továbbá onkológiai és munkaegészségügyi kutatások mellett éppen az említett népbetegségek megelőzésére és gyógyítására vonatkozó kutatások szerepelnek nagy súllyal.

- az egészségügyi ellátás fejlesztésében a legfontosabb tényező a gyógyító-megelőző intézetek számának emelése, az orvosok és az egészségügyi dolgozók képzése és továbbképzése, a műszerellátás és a gyógyszerellátás további javítása. az idén pécssett, tatabányán és nyiregyházaán 300-300 ágyas kórházat, győrött 150 ágyas tbc pavi kórházat, fehérgyarmaton rendelőtintézetet egybekötött 260 ágyas járási kórházat, sopronban gyermek szivszanatóriumot adnak át rendeltetésének. a dózsa györgy uton a gyógyászati segédeszközök gyára, a veszprémi és a szolnoki új kőjál, a győri és a veszprémi gyógyszer-raktár, több rendelőtintézet, gyermekotthon, egészségügyi szakiskola kezd meg működését. ezenkívül kazincbarcikán és karcagon 430 ágyas, siófokon 400 ágyas kórház, edelényben 300 ágyas tbc intézet építését kezdik meg, több budapesti és vidéki rendelőtintézetet és más intézményt kívülről.

/folyt. köv./

19.10/a

- 43 -

ka

bb 66. /eredmények ... 2. folyt./ m

csülön nagyobb egészségügyi kombinát épül, amelyben többek között konzervek és vérszármazékok készítésével foglalkoznak. Kisállat- és madártelepeket is létesítenek a kísérleti kutatóintézetek ellátásának megkönnyítésére. két új gyógyszerraktár, szociális otthonok és egészségügyi szakiskola építését is megkezdik.

A második ötéves tervben 7.800 -zal növekszik a kórházi ágyak száma, amiből 3000 tbc-ágy lesz. e jelentős fejlesztés ellenére nem számíthatunk belátható időn belül a kórházak és a rendelőintézetek zsufoltságának csökkenésére. a távlati tervben a jelenlegi 78.000 -es ágyszámot 130.000-re kívánják emelni, ami már minden igényt kielégítő megoldás lesz.

az elmúlt 10 esztendő céltudatos munkájának eredményeként folytatódik - javult a vidéken dolgozó orvosok számaránya, de még mindig túlzottan nagy az eltolódás a főváros javára. az üres kórházi orvosi állások betöltésén kívül arra törekszenek, hogy az időnként szükségessé váló helyettesítéseket kórházi orvosok végezzék.

Befejezésül az orvos- és ápolónőképzés problémáival foglalkozott. az ősszel megnyíló tanévben már megkezdődik az oktatási reform végrehajtása. a lexikális tudást igénylő tárgyak rovására a funkcionális tárgykörök: a biokémia, a belgyógyászat, a pszichiátria kerülnek előtérbe. a minisztérium arra törekszik, hogy az oktatás gyakorlatibb tételére bekapcsolja az orvosképzésbe a nagyobb kórházakat is. ezenkívül megfelelő laboratóriumokkal, korszerű kísérleti eszközökkel ellátott elméleti tömbök épülnek a klinikák mellett. az orvos és fogorvosképzésen, a gyógyszerészképzés színvonalának további emelésén kívül fontos feladatnak tekinti a minisztérium az ápolónőképzés fejlesztését és az ápolónők szervezett továbbképzését. /mti/

-. -

19.20/a

- 44 -

bb 68. egészségügyi ajándék a vietnami népnek

t ms/kf/tm vm sr

1963. január 31.

csütörtökön az orvosi műszer-és fogászati cikk kereskedelmi vállalat bajcsy-zsilinszky uti mintatermében dr. simonovits istván, az egészségügyi miniszter első helyettese ünnepélyesen átadta az egészségügyi minisztérium ajándékát a vietnami demokratikus köztársaságnak. az ajándéktárgyak között elsősorban a hazai műszergyártás termékei: hűthető centrifuga, univerzális titriméter, univerzális ólomtörőny stb szerepelnek.

hoang bao son, a vietnami demokratikus köztársaság nagykövete az ajándék átvételekor szívélyes szavakkal köszönte meg a magyar nép barátságának újabb megnyilvánulását. /mti/

-. -

bb 69. diploma-átadás a veszprémi vegyipari egyetemen

vid tm vm fm

1963. január 31.

a veszprémi vegyipari egyetem fennállása óta első ízben csütörtökön avattak mérnökké esti tagozaton végzett hallgatókat. az ünnepségen dr. polinszki károly, az egyetem kossuth-díjas rektora 27 most végzett hallgatónak nyújtotta át a mérnöki diplomát. a vegyészmérnökök közül nagy évvát, bleszkács imrét és keserü antalt kiváló tanulmányi eredményük elismerésül vörös diplomával tüntették ki. /mti/

-. -

embargo: 20 óráig!

bb 70. finn szakmai filmek bemutatója

sr vm

1963. január 31.

a közlekedés-és postaügyi minisztérium postavezérigazgatósága filmbemutatót rendezett a finn postai igazgatástól kapott filmekből. a bemutatón megjelent horn dezső közlekedés-és postaügyi miniszterhelyettes, valamint a közlekedés-és postaügyi minisztérium és a külügyminisztérium több vezető munkatársa. ott volt toivo h. heikkilä, a finn köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövete is. /mti/

-. -

19.25/a 19.21

- 45 -

Mo

bb 67. csütörtökön este: megjelentek a nagykoruton is a motoros hóékek, 3.735 alkalmi munkás is takarította a havat, hóakadályok az ország nyugati és északkeleti részén

ö nbj/sze/m/

1963. január 31.

az erős havazás gyors intézkedéseket követel a fővárosi köztisztviselési hivataltól, s a köztisztviselés vezetői egészen rövid idő alatt nagy erőket „mozgósítottak”, hogy semmiféle fennakadás ne legyen budapest közlekedésében. csütörtökön minden motoros hóéke takarította az utakat, s ami egészen ritka látvány, az esti órákban a nagykorutra is felvonultak. mindenegyes hótakarító gép üzemben volt. a szórás meggyorsítására a tefu is adott nyolcvan teherautót. csütörtökön a délutáni műszakban 3.735 alkalmi munkás is dolgozott. elsősorban a kereszteződésekénél, a hidaknál, az autóbusz, illetve trolibusz vonalakon, a forgalmas utakon takarították a havat. a jó szervezés eredménye, hogy minden autóbusz- és trolibusz-vonalon járhattak a kocsik.

számolni kell azzal, hogy folytatódik a havazás. a fővárosi köztisztviselési hivatal intézkedett, hogy az ugynevezett félpormentes személygépjármű autókra is egészen rövid idő alatt hóékeket szereljenek, s azok is bekapcsolódnak a gépesített hótakarításba. a hivatal egyébként azt ígérte, éjjel-nappali munkával minden lehető elkövetnek, hogy a forgalomban továbbra se legyen fennakadás.

a kpm utügyi osztálya csütörtökön az esti jelentésében közölte, hogy különösen az ország nyugati részében a havazás erős széllel párosult, ami miatt győr-sopron, vas, veszprém megyében, részben zalában és fejér megyében hóakadályok keletkeztek. szabócs-szatmár megyében és borsod keleti részében ugyancsak sok ut járhatatlan. elsősorban akadályok keletkeztek szolnok megyében is. a hótakarítógépek ugyan dolgoznak, de nem sok eredménnyel, mert az áttört hóakadályokat rövid idő alatt befujja a hó./mti/

bb 71. a jugoszláv rádió és televízió küldöttségének találkozója magyar újságírókkal

t lv/ms/tm/m/sr

1963. január 31.

a magyar újságírók országos szövetségének székházában csütörtökön a jugoszláv rádió és televízió hazánkban tartózkodó küldöttségének tagjai találkoztak a magyar újságírókkal. a vendégeket szakasits árpád, a magyar újságírók országos szövetségének elnöke üdvözölte, majd drago seliger, a jugoszláv rádió és televízió elnöke, a küldöttség vezetője az újságírók kérdéseire ismertette a jugoszláv televízió munkáját, és szólt magyarországi tapasztalataikról. /folyt. köv./

19.32/a 19.46

- 46-

me

bb 71. /a jugoszláv ... 1. folyt./ m

elmondotta többek között, hogy a jugoszláv televízió adásait 1957-ben kezdte; jelenleg már három állomás dolgozik; belgrád, zágreb és ljubljana. a reléállomások segítségével az ország területének egyharmadát látják el műsorral. úgy tervezik, hogy 1964-re már az ország nagyobbik felén vehetik a televízió műsorát.

a jugoszláv rádió és televízióknak jelenleg négy világvárosban, moszkvában, new yorkban, londonban és párizsban van külön tudósítója. kairóban is rendszeresen dolgozik a jugoszláv rádió és televízió tudósítója. a jugoszláv rádió nyolc állomásról sugározza műsorait; évenként 60-70 rádiódramát adnak elő.

a sajtótájékoztatón beszámoltak még a magyar rádió és televízió képviselőivel folytatott megbeszéléseikről is. szóba került a legkülönbözőbb műsorok cseréje; az ifjúsági műsoroktól az ismeretterjesztő adásokig. kívánatosnak látszik olyan közvetlen televíziós kapcsolat is, amely lehetőséget nyújtana az egyenesadásokra. hogy a megbeszélések mennyire voltak gyümölcsözőek, - mondták - azt majd mindenki a képernyőn ellenőrizheti. /mti/

bb 72. ceyloni vendég az írószövetségben

t v/tné/m/sr

1963. január 31.

a magyar írók szövetségében csütörtökön a hazánkban tartózkodó reggie perera ceyloni szenátor magyar írókkal találkozott. a vendéget tatay sándor az írószövetség elnökségének tagja üdvözölte.

reggie perera a magyar írók érdeklődésére beszámolt ceylon jelenlegi helyzetéről, kulturális életéről. a ceyloni nép történelmének hosszu, évszázadokig tartó elnyomás jellemezte. portugálok, hollandok, angolok váltották egymást. 1948-ban ceylon megszabadult - legalábbis politikailag a brit imperializmustól, de 1956-ig mégsem történt a nép életében különösebb változás. a fehér urakat ugyanis barnabőrű urak váltották fel. 1956-ban azután új kormány vette a kezébe a hatalmat, és ez haladást jelentett. a közlekedést, a kikötőket államosították, támogatják a szövetkezeti mozgalmat, elismerik a szakszervezetek jogait.

sajnos a művészetek helyzete még nem sokat változott. amíg egy országban a munkások és parasztok problémái nem teljesen megoldottak - mondtá perera - háttérbe szorulnak a kulturális kérdések. itt is mutatkozik azért némi fejlődés, az írók ma már szervezettel rendelkeznek és az afro-ázsiai írók szövetségének székhelye is nálunk, colombóban van. /mti/

19.45/a

- 47 -

me

19.73. a hetven-nyolcvan kilométeres szélvihar huszonnyolc utat tett járhatatlanná néhány óra alatt borsodban - két hómaró kísérte a beteget szállító mentőautót sátoraljauhelyre

19.73. vm hbj

1963. január 31.

csütörtök hajnalban egész borsod megye felett megeredt a hóesés, amelyhez a reggeli órákban nagyerejű szélvihar is társult a sátoraljauhelyi térségben. a sűrű pelyhekben hulló hóból a helyenként 70-80 kilométeres sebességű szélvihar szinte órák alatt hótorlaszokat épített a bodrogköz egész területén. csütörtökön délután már 28 ut, köztük a hollóházi, a sátoraljauhely-pácini ~~.....~~ Vvalamint a sárospatak, cigánd-révleányvári utvonala és számos bekötőt vált járhatatlanná.

Vadóczi,

a hirtelen jött hófúvásban számos gépkocsi akad el az úton, így többek között a sátoraljauhelyi mentőállomás egyik betegét szállító gépkocsija is. a kpm közuti igazgatósága azonnali intézkedésére két hómaró kezdte meg a hótorlasz eltakarításával a mentést. kemény erőfeszítéssel a mentőautó útját sátoraljauhelyre csak úgy tudták biztosítani, hogy a beteget szállító gépkocsit a két hómaró egészen a város széléig kísérte. a borsodi szénbányászati tröszt üzeméhez, valamint a diósgyőri nagyüzemekhez a déli műszakváltáshoz a munkásjáratok zavartalanul megérkeztek. /mti/

- . -

19.74. fogadás a magyar-lengyel kulturális egyezmény aláírásának 15. évfordulója alkalmából

19.74. vt/tm vm sr

1963. január 31.

a magyar-lengyel kulturális egyezmény aláírásának 15. évfordulója alkalmából henryk grochulski, a lengyel népköztársaság budapesti nagykövete csütörtökön este fogadást adott a gundel étteremben. a fogadáson megjelent ilku pál művelődésügyi miniszter, hollai imre, az mszmp központi bizottsága külügyi osztályának vezetője, erdélyi károly külügyminiszterhelyettes, dr. rosta andre, a kulturális kapcsolatok intézetének ügyvezető elnöke, óvári miklós, az mszmp tudományos és kulturális osztályának helyettes vezetője. ott volt a külügyminisztérium, a művelődésügyi minisztérium, a kulturális kapcsolatok intézete és a magyar tudományos akadémia több vezető munkatársa, továbbá kulturális és tudományos életünk számos, kiemelkedő személyisége.

részvettek a fogadáson a lengyel nagykövetség munkatársai, továbbá a budapesti diplomáciai képviselők több tagja. /mti/

19.50/a

20. -

- 48 -

mag

19.75. római sándor miskolci ifju választóinak gyűlésén

19.75. vt/fm/m/fm

1963. január 31.

miskolcon az elmúlt hetekben adták át a város egyik legszebb épületét, a szakszervezetek megyei tanácsának új székházát. zászlókkal és virágokkal díszített színháztermében csütörtökön tartották az első rendezvényt. római sándor, az mszmp politikai bizottságának tagja, az országgyűlés elnöke találkozott több mint 80 miskolci ifju választóval.

a választási gyűlésen résztvett cseterki lajos, az mszmp politikai bizottságának póttagja, a megyei pártbizottság első titkára, valamint borsod megye és miskolci város számos más vezetője. a gyűlést havasi béla, a miskolci városi pártbizottság első titkára nyitotta meg, majd római sándor mondott beszédet.

ismertette az elmúlt négy esztendőben elért politikai, gazdasági és kulturális eredményeket, az országgyűlés tevékenységét, majd részletesen szólt a borsod megyei képviselőcsoport munkájáról. elmondta, hogy a képviselőcsoport a két választás közötti időben huszöt ülést tartott a megye különböző helyein. a képviselők munkájának is nagy része volt abban, hogy befejeződött a borsodi községek villamosítása, megépült ózd város vízvezeték- és csatornahálózata, kettősvágányú villamosvonalat építenek diósgyőrött, és korszerűsítik a több mint száz esztendős tiszai pályaudvart. miskolcon 1958-tól napjainkig 5629 lakás készült el, és a dolgozók egészségügyi ellátásának javítására felépült a sajtószentpéteri kapui korszerű kórházváros. számos további példával bizonyította, hogy a párt helyes politikájának eredményeként borsod megyében is gyors ütemben, egészségesen fejlődik a politikai, a gazdasági és a kulturális élet.

a beszéd elhangzása után a kisz-fiatalok - a megjelentek telkes tapsa közben - vörös székfücsököt adtak át római sándornak, borsod megye képviselőjelöltjének.

a választási gyűlés a kisz-fiatalok műsorával zárult. /mti/

- . -

19.55/a

- 49 -

mag

MUNKASZÁM:

B/59

FELVÉTEL:

624

Készítette:

FÖLDVÁRY GY.